

ESE Híradó

kulturális és közéleti folyóirat

PÉCEL

Ára: 90 Forint

V. évfolyam 7. szám 2000. november 5.

Halász Endre életút

**Iskolát kell
építeni!**

**Péceli gyógyítók:
Dr. Varga László**

**Szociális párbeszéd
a Parlamentben és
Pécelen**

Rendhagyó életrajz

KARSAI ZSIGMOND

Véradás az ESE-ben

A Zenisekola és a Református Gyülekezeti Ház után az ESE adott otthont a véradóknak 2000. október 19-én.

Az új helyszín nem okozott zavart, sokan eljöttek a régiók közül, és három új önkéntes is jelentkezett. A véradás sikeres volt, a megjelent 54 jelentkező közül az orvosi vizsgálatok után 49-től vettek vért.

Minden véradó üdítőitalt (vagy kívánság szerint sört), élelmiszeresomagot, édességet és ajándék tollat kapott. A következő alkalommal – ez valamikor 2001. év elején lesz – újra szívesen látjuk a Vöröskereszt és a Gödöllői Vértanszfűzős Állomás munkatársait és minden pécelli önkéntes véradót.

Együnk jobban – éljünk jobban

Az étkezés nem csak örömforrás, hanem nagyon fontos az egészséges élet fenntartáshoz. Roham világszerte rendszertelenül étkezünk, gyorsan bekapunk valamit, s már indulunk is. Mire észrevesszük, már visszafordíthatatlan egészségszorongó folyamatok indulnak meg szervezetünkben. A rendszeres étkezés igen fontos. Az sem mindegy, hogy milyen tápanyagokat, milyen formában viszünk be szervezetünkbe. Naponta legalább egyszer meleg ételmelet kell fogyasztanunk. A jól megválogatott ételsor tartalmaz minden tápanyagot és vitamint, életfontosságú esszenciális aminosavakat, ami az életfenntartáshoz szükséges.

Előzetes felmérések alapján ismeretessé vált számunkra, hogy városunkat is elértek azok az igen jelentős változások, amelyek az új korszerű ételkészítési technológiák és az új összefüggésben a tömeges, gyors étkeztesztés terén a fejlett ipari országokban már hosszabb ideje kialakult. A köztétkezést valamint a munkahelyi étkeztesztést ellátó gyorsétkeztesztő láncok szigorúan meghatározott technológiai és higiénés követelményeknek kell, hogy megfeleljenek.

Ezeket a szolgáltatásokat ma már zömében vállalkozók működtetik. A vállalkozás célja kibővíteni a nyereségre való törekvéssel az ESE szociális konyha nem profit orientált. Kibővíteni szolgáltatásunkat szeretnénk mi is foljajánlani Pécel város iparterületén dol-

gozók és alkalmazottak valamint a csoportos ételmezést hagyományos területeink.

A higiénés biztonságot az egész szerve használatos mikrokozható ételszállító edények és a korszerű ételkészítési eljárásokkal valamint az izletes változatos ételek, élelmiszerek elkészítésével és kiszállításával.

A kiszállítást a hét mindes napján vállaljuk a megrendelő által megadott időpontban.

A menü „A/B” változatú. 1 adag eladási ára a szállítási költséget az eldobható edényzetet és az ÁFA-t is tartalmazza: 350 Ft/6. Részletes felvilágosítással állunk szíves rendelkezésükre naponta 8-13 óráig a következő telefonszámon

28-454-076 / 18. mellék.

Örömmel sietünk azok segítségére, akik munkahelyi étkezteszt formájában kívánják szolgáltatásunkat igénybe venni. Célunk az ételmezést igénybevevők táplálkozási igényének mennyiségi, minőségi kielégítése mellett példát mutatóan az egészséges, korszerű, betegséget megelőző táplálkozással, amely az egészséges életmód szerves része.

Adjon esélyt önmagának, családjának, munkatársainak azzal, hogy az általunk fölajánlott szolgáltatást választja.

Választásához jó egészséget kívánunk ESE Szociális konyha ételmezésvezetője

Ugi Rózsa Imréné

Tartalom

Hírek, információk	2
Közelekedés, közérzet	3
Közélet hírei	4
Házi jogtanácsadó	5
A mi környezetünk - Pécel	6
Középpontban: egészségünk	8
Utak és lehetőségek	10
Rendhagyó életrajz	12
Óvodánk hírei	13
Iskolánk hírei	14
Halász atya interjú 2. rész	15
Iskolát kell építeni	16
Zenisekolánk hírei	17
Iskolát kell építeni	18
Zenisekolánk hírei	19
Ók a cigányok 6. rész	20
Újságíró 1x1	21
Őszi gondolatok	22
Rajtvény	23
Hirdetések	24
	25
	26
	27

Következő számunk tartalmából

- Bemutatjuk az ESE Terész anya díjasait
- Folytatjuk Halász atyáról készített cikksorozatunkat
- Folytatjuk Karsai Zsigmond életrajzát
- A pécelli gyógyítók bemutatásának folytatása
- Iskolát kell építeni

A haladás egyre nehezebb

Olvasóink közül főbben jelezték lapunknak, hogy érezhetően növekszik Pécelen az autók száma, lassul a közlekedés tempója a város útjain, egyre hosszabb a csúcsidőben összegyűlő kocsisor. Vajon miért?

A péceli polgárok tulajdonában lévő gépjárművek száma az elmúlt években nem változott jelentős mértékben. Tehát a megnövekedett forgalom okozója nem az autók számának emelkedésében keresendő.

A jelenséget a hozzáértők elsősorban az M3-as autópálya fizetővé válásával magyarázzák. Az autósok a fizető szakaszok elkerülése érdekében a térség településein átvezető utakat választják. Ezért a Budapest felé irányuló forgalom egy része áthalad városunkon, erre biztat például a 31-es úton elhelyezett hatalmas tábla. A forgalom tehát növekszik, és növekszik városunk terhelése.

Kénytelenek vagyunk elviselni a légszennyezést, zajt, port, a napról-napra szaporodó kátyúkat. Nehezebben tudunk haladni, bármerre is indulunk. Az autók száma nehezíti a gyalogos közlekedést is. A reggeli és délutáni csúcsidőben előfordul, hogy percekig kell várunk, mire átkelhetünk az út túlsó oldalára. Ez különösen kisiskolák gyermekeink számára veszélyes.

A péceli Polgármesteri Hivatalban *Jakos Lajost*, a műszaki osztály vezetőjét kerestük meg. Vajon a hivatal érzi-e a problémákat, tudnak-e tenni ellükük? Jakos úr elmondta, hogy a hivatal tud az egyre nyomasztóbb állapotról. Nagyon szeretnék, ha az M0-ás út mielőbb elkészülne. Addig különböző változtatások bevezetésével igyekeznek mérsékelni a veszélyeket. A Pest Megyei Állami Közúti Kézfő Kht. hatáskörébe tartozik a péceli főútvonalakon mindenféle változtatás jóváhagyása, elvégzése. A Polgármesteri Hivatal a polgárok helyi tapasztalata alapján terjeszti javaslatait a PEMÁK Kht. illetékesei elé. A Rákos utcában 40 km/óra sebességkorlátozó táblát helyeztek el már régebben. Ugyancsak sebességkorlátozás érvényes az Isaszegi úton, a Hősök útja és a Bem utca között. A polgármester úr közbenjárására a Ráday téren körforgalom bevezetését kérték. Ezzel biztonságosabbá válik Pécel legforgalmasabb csomópontja. Az

átépítés hosszadalmas lesz, a tervek elkészítése a jövő évre várható. Az iskolák előtt a meglévő gyalogátkelőhelyeket a PEMÁK Kht. újra festette. A Pest Megyei Közlekedésfelügyelet felé 3 új gyalogátkelőhely kijelölését: a Maglódi úti üzletről, a Kun József utcai busz-végállomáshoz, valamint a Pesti úti orvosi rendelő előtt. Az Önkormányzat minden igyekezte ellenére lassan tudja indíttványait elfogadtatni.

A jelenlegi közlekedési helyzetről érdeklődtünk a péceli Rendőrőrsön. A Rendőrőrs nyilvántartása szerint az idei évben Pécelen 28 közlekedési baleset történt október 1-ig. Ebből személyi sérülés 9 alkalommal következett be. Szerencsére halálos kimenetelű az idén még nem volt. A statisztika az előző évekhez képest nem romlott, de a hasonló nagyságú Pest megyei városokhoz viszonyítva nincs okunk büszkeségre.

A sebesség helytelen megválasztása, az elsőbbség figyelmen kívül hagyása, a szabálytalan kanyarodás, irányváltás, a szabálytalan előzés a főbb baleseti okok. Gyöngyi úr tapasztalata szerint a 10.000 Ft-ig terjedő helyszíni bírságolásnak is visszatartó ereje van.

Gyöngyi Ferenc mb. őrsparancsnok a közlekedési szabályok fokozott ellenőrzésével próbálja a közlekedés rendjét fenntartani, a veszélyeket csökkenteni. A Maglódi, a Rákos, az Isaszegi, a Pesti úton gyakrabban mérik a sebességmérőket betartását. A járókók sűrűbben ellenőrzik a szabálytalan parkolókat. A növekvő forgalom miatt a Szemere Pál Általános Iskola előtti gyalogátkelőn rendőrök segítik a gyerekek áthaladását az úttesten.

A Rendőrőrs munkatársainak véleménye szerint is az M0-ás autótúli keleti szakaszának elkészülte sokat javítana Pécel közlekedési helyzetén. A jelenlegi átdatlan állapot okát egyértelműen a növekvő átmenő forgalomban látják.

A szakemberek véleménye, tapasztalata szerint Pécelen a közlekedés állapotán csak az M0-ás megépítése változtathat, mivel az átmenő forgalmat jelentős mértékben csökkentené. Elkészültéig azonban meg várunk kell. Addig fokozottabban figyeljünk oda egymásra, a közlekedési szabályokat feltétlenül tartsuk be!

Apróné Orosz Margit

„Bár a néhány évvel korábbi tapasztalatok szerint nyáron kevesebb autós ingázik a főváros és az agglomeráció között, a bevezető utakon az idén nyáron is mindennaposak a több kilométeres torlódások. A szakemberek ráadásul oda egymásra, a közlekedési szabályokat feltétlenül tartsuk be!” (Népszabadság 2000. július 14.)

„De vajon ki védi meg a ma már M0-ás szerepét betöltő Vidámvásár, Ostoros és Szilvák utak közvetlen közelében élő zajtól és büztől szenvedő lakosait a nagyon is valós környezeti ártalmaktól? Mert a szűkebb árpádföldi réteg önszerepét szolgáló »eredményes tiltakozás« árát kétséget kizáróan ők fizetik meg.

...talán mégsem kellene annyira ellemezni a sokat vitatott M0-ás útszakasz megépítését.” (XVI. kerületi újság 2000. szeptember)

Pécel Város Önkormányzat Képviselő-testületének ülései október hónapban

Időpont: 2000. október 4.

Helyszín: a Polgármesteri Hivatal tanácskozóterme. Napirendi javaslat:

1. Polgármesteri beszámoló a két ülés közötti időszokról (előadó: Márkus János polgármester)

2. Jegyző kérelmének megtárgyalása munkaviszonyának megszüntetése érdekében (előadó: Márkus János polgármester és Szabó Zoltánné jegyző)

3. Jegyzői pályázat kiírása (előadó: Márkus János polgármester)

4. Köztisztviselő megbízása a jegyzői feladatok ellátásával (előadó: Márkus János polgármester)

5. GESZ vezetőjének felmondási kérelme és új pályázat kiírása (előadó: Márkus János polgármester)

6. Bóksóke vezetői állására pályázat kiírása (előadó: Márkus János polgármester)

7. Pest Megyei Közigazgatási Hivatal törvényességi észrevétele alapján határozat visszavonása és rendelet módosítása (előadó: Márkus János polgármester)

8. Műszaki Bizottság előterjesztései

8/1. Sztojka Kálmánné lakásfelújítás iránti kérelme

8/2. Török Ignác utcai vízelvezető árok építése

8/3. Ütérvek aktualizálása

8/4. PÓ. KHT. SZMSZ-ének elfogadása

8/5. Tehertautó vásárlása a PÓ. KHT. részére

8/6. Hőcserélőkész, skómgésmentesítés kérdése

8/7. Megállapodás aláírása a Szeretet Leányai

Páli Szent Vincéről Nevezett Irgalmas Nővérek Rendjével

8/8. Korpajfa elhelyezéséhez tulajdonosi hozzájárulás megadása

8/9. Gyár u. 1. szám alatti önkormányzati bérlakás felújítása

8/10. Practeri üzletek bezárásának megszüntetése

9. Pénzügyi és Városgazdálkodási Bizottság előterjesztései

9/1. Helyi cigány kisebbség támogatás iránti kérelme

9/2. Október 6-i és 22-i ünnepekkel kapcsolatos pénzügyi kérdések

9/3. Kossuth Lajos u. 18. szám alatti irodapépület felújítása (előadó: Klász László Pénzügyi és Városgazdálkodási Bizottság elnöke)

10. Pénzügyi tanácsadóval megbízás szerződés kötése (előadó: Márkus János polgármester)

11. Javaslat a 13 hektáros ipari terület értékesítésére, opciós szerződés kötése (előadó: Márkus János polgármester)

12. Zárt ülés: Szociális fellebbezés (előadó: Juhasz Miklós Szociális és Sport Bizottság elnöke)

Időpont: 2000. október 18.

Helyszín: Zeneiskola hangversenyterme

Napirendi javaslat:

1. Polgármesteri beszámoló a két ülés közötti időszokról (előadó: Márkus János polgármester)

2. A Pécel Fejlesztéséért Közalapítvány Alapító okiratának módosítása bírósági végzés alapján

(előadó: Telesi Gyula alpolgármester)

3. Az önkormányzati intézmények alapító okiratának elfogadása

(előadó: Korcsinszky Anikó Ügyrendi és Jogi Bizottság elnöke)

4. A Műszaki Bizottság előterjesztései:

4/1. Horváth Anna lakásviszársági ügye

4/2. Dózsa György úti támfal javítása

(előadó: Bors Pál a Műszaki Bizottság elnöke)

5. Ű- és csatornatársulat létrehozásához tájékoztatás (előadó: Márkus János polgármester)

6. A Pénzügyi és Városgazdálkodási Bizottság előterjesztései:

6/1. Az Önkormányzat 2000. évi Költségvetési rendeletének módosítása

6/2. SIMEX Kft-vel kapcsolatban 5 ha-os területről döntés

6/3. Kommunális hulladéklerakó területének mezőgazdasági művelésből való kivonása

6/4. Járó vendéglő megvásárlása

6/5. Fegyverkövics utcai csatormavezeték önkormányzati tulajdonba vétele

6/6. Alapítványi kérelmek

6/7. Kossuth Lajos u. 16. szám alatti szűkösglázok villanóra ügye

6/8. Apáca-hegyi személyszállítás kérdése

6/9. Védőnők továbbtanulási támogatás iránti kérelme

6/10. Zárt ülés keretében: Pécel Glob Kft-vel kapcsolatban javaslat (előadó: Klász László Pénzügyi Bizottság elnöke)

Márkus János polgármester úr válasza olvasói levelünkre

Kézhez vettem a 2000.09.K/515/E ügyiratszámú levelet, melyben feltett kérdésekre készséggel az alábbiakban válaszolok.

Az első kérdéssel kapcsolatban, mely a Péceli Önkormányzati KHT létrehozásával való kapcsolat a Képviselőtestület döntését a következők indokolták:

A korábbi években a Polgármesteri Hivatal bonyolította a közterületek, utak, hidak karbantartását, az intézmények felújítását, útjaink tisztántartását, stb. Ezen fejlesztéseknél, illetve beruházásoknál a 25 %-os ÁFA visszatérítési igénylésére nem volt lehetőség. A KHT-n keresztül az ÁFA visszatéríthető – mely éves szinten igen jelentős összeg – társasági adó és százezreket hozzájárulást fizetni nem kell. A KHT-n keresztül állami támogatások elnyerésére is van az önkormányzatnak több lehetősége, mely eddig nem volt. Ha saját alkalmazottai végzik el a feladatokat a KHT, ez további megtakarítást jelent, mely több tíz milliós megtakarítást eredményez évente. Ha a KHT-nak vállalkozásra is lesz lehetősége – hisz ez terveink között szerepel –, akkor az ezen vállalkozásból származó hasznot vissza szándékozunk forgatni az intézményeink karbantartására, felújítására. Nem utolsó szempont, hogy az új szervezet segítségével intézményeinknél a kisebb javítások soron kívül elvégezhetők, melyre mindazidáig azoknak alacsony értékhatára miatt nehezen találtak kivételmenteket. Az önkormányzat céljai között szerepel további fontos feladat, amelyet a KHT-n keresztül szándékozunk meg-

valósítani, pl. bérlakás építési program. Jelenleg folyamatban van egy pályázat elkészítése, mely a jövő évi államigazgatási támogatást bérlakás építési koncepcióhoz kapcsolódik. A KHT irányítása alá került a közhatalmú foglalkoztatottak közvetlen irányítása, mely döntés alapján hatékonyabb és színvonalasabb munkavégzést várunk el. Ennek jeleit talán már Önök is a lakosság is tapasztalhatta. (Közterületek karbantartása, Rákóczi úton föld elszállítás, stb.)

Második kérdése a Pécel Fejlesztéséért Kiemelkedően Közhatalmú Alapítvánnyal való kapcsolat, mellyel kapcsolatban a Képviselőtestület döntését az alábbiak indokolták. Az Alapítvány létrehozása szintén az Önkormányzat gazdasági érdekét hivatkozva született. Ez esetben a Képviselőtestület az érvényben lévő adózási jogszabályokra is gondolt, mely a gazdasági társaságokra is érvényes lehet. Ha egy gazdasági társaság péceli vállalkozók az alapítványi cédoktat támogatja, akkor a befizetett összeg 50 %-át írhatja le minden vállalkozó az adós előtti eredményéből. Az alapítványba befizetett összegeket az Önkormányzat közelítő feladatainak ellátására fogja elsősorban használni, mely az oktatási intézményektől a szatorna és úttársulatok támogatásáig, valamint az ipari park köznevelési-családfejlesztési egyaránt szolgálja. Magát a közhatalmú szervezetet a cél szerinti tevékenységük után társasági adómentesség, vállalkozási tevékenységük után társasági adókötelezettséggel

kapcsolatos kedvezmény, vám és egyéb kedvezmény illeti meg. Mint már korábban említettem a Közhatalmú Szervezet támogatóját a létesítve okiratban rögzített céljaira nyújtott adomány után társasági adókedvezmény, illetve személyi jövedelemadó illeti meg. Tartós adományozás esetén a támogatott a támogatás 2. évétől külön további kedvezmény illeti meg. A Közhatalmú Szervezet által – célszerűen juttatásként – nyújtott szolgáltatás igénybevétele a kapott szolgáltatás után személyi jövedelemadó mentesség illeti meg. Harmadik kérdésével kapcsolatban, melyben a zárt ülés keretében történt döntéseket sérelmezi, az alábbiakat válaszolom. Miután fenti döntések személyi kérdéseket is érintettek, így az Öv. értelmében kerültek azok zárt ülésen megtárgyalva.

Miután több személy is érintettek közül nem volt jelen a napirendi pontok tárgyalásánál, továbbá az érintett jelenlévők nem járultak hozzá nyilvános ülésen történő tárgyaláshoz, ezért kellett zárt ülés elrendelnie. A Közalapítvány és a KHT céljai egyaránt nem titkosak, szók igen is péceli állampolgárokat tartoznak, nem lehet és nem szabad azt titokban tartani, mert akkor nem érné el a fenti pontokban leírt célokat. Bizom benne, hogy kérdéseire választ adtam és további kérdéseire is szívesen adok választ, ha ezígyben megkeres.

Pécel, 2000. október 12.

Tisztelettel:

Márkus János – polgármester

Öröklési jog

A korábbi számokban a családai foglalkoztunk. A következő számokban pedig az öröklési jog szerelmét bemutató. Ennek keretében foglalkozom a végrendelettel, az özvegyi haszonélvezettel, valamint a hagyatéki eljárással. A sorozatot a törvényes örökléssel renddel kezdem.

Kevés olyan terület van a magyar jogban, ami olyan állandónak tekinthető, mint az öröklési jog. Magyarországon az öröklésre vonatkozó szabályokat javarészen a Polgári Törvénykönyv V. része, valamint a Hagyatéki eljárásra vonatkozó 6/1958 IM (Igazságügyi Minisztériumi) rendelet tartalmazza. A magyar öröklési jog szerint örökölni csak törvény vagy végintézkedés alapján lehet.

A végintézkedés alatt a végrendelet valamely formáját kell érteni, melyek formáival a következő számokban foglalkozunk. Abban az esetben, ha érvényes végrendelet készített az örökhagyó, ez kizárja a törvény által meghatározott öröklési rendet, és a végrendelet tartalma lesz az irányadó az öröklésre, bizonyos kivételekkel, mint például a köteles rész.

A törvényes öröklésre tehát csak akkor kerülhet sor, ha végrendelet nincs, vagy a végrendelet nem merítette ki a végrendelezést. A törvényes öröklés rendje szerint az alábbi sorrendet lehet felállítani az örökösökre:

1. Az első helyen az örökhagyó gyermekei állnak, beleértve az örökbe fogadottakat is, akik az örökségben főszabály szerint egyenlő arányban osztoznak.
2. Ha élő gyermek nincs, helyette annak gyermekei, unokái, vagyis az örökhagyó unokái, dédunokái örökölnék, kizárásos alapon.

3. Ha az örökhagyónak nincs gyermeke, az örökhagyó házastársa örököl.

4. Feleség hiányában az örökhagyó szülei örökölnék egyenlő arányban. A kiesett szülő helyén ennek leszármazottai, vagyis az örökhagyó testvérei örökölnék.

5. Testvérek hiányában a nagyszülők örökölnék.

6. Ha az örökhagyónak egyáltalán nincs fellelhető rokona, az állam válik örökössé. A fenti öröklési rendet azonban módosíthatja néhány különös szabály. Ilyen például az ági öröklés és az osztályra bocsátás. Az ági öröklés sajátos magyar jogintézmény, más országok jogában ilyen nem található. Ági öröklésre akkor kerül sor, ha gyermek hiányában a házastárs örökölné, és az örökhagyó célja, hogy a házastárs ne szerezhesse meg egy röpke házasság ideje alatt a tradicionális családi vagyont. Ebben az esetben az ági vagyont, vagy az ebbe a kategóriába tartozó

vagyontárgy visszakérül az eredeti származási helyére. Ha az a szülő akitől ez a vagyontárgy már elhalálozott, akkor annak életben lévő gyermekei között (testvér) oszlik meg az ági vagyont. Az osztályra bocsátásra akkor kerül sor, ha az örökhagyónak több leszármazója is van. Ha az örökhagyó még az életében juttatott valamilyen jelentősebb értékű ajándékot, például lakást, telket, autót, valamelyik gyermekének, és az örökhagyó ezt azzal a szándékkal tette, hogy azt majd beszámítják az örökségbe, ezt az örökség felosztásánál figyelembe kell venni. Nem kell az osztályra bocsátásba beszámítani a szokásos mértékű ajándékot, és a leszármazóknak nyújtott tartást.

A következők számban az özvegyi jogot és annak megváltási vonatkozásait szeretném bemutatni.

Dobrocsi László

Személyazonossági igazolvány kiváltása, cseréje 2000. július 1-től a pécei Okmányirodában (Városháza), Pécel, Kossuth tér 1. szám alatt intézhető. A kiváltáshoz, cseréhez szükséges dokumentumok felsorolását a Pécel ESE Híradó júliusi számában megtalálják.

Szintén az Okmányirodában intézhetjük útleveleink kiváltását, érvényesítését. Szükséges kellek:

1. Útlevel kérlap (postán beszerezhető) kitöltve
2. Meglévő útlevel

3. Illetékbeliség:	0-18, 70 év felett	1.000 Ft
	18-70 év között	5 évre 4.000 Ft
	10 évre	6.000 Ft

4. 2 db igazolványkép (1 évnél nem régebbi)

5. Személyi igazolvány

OKMÁNYIRODA PÉCEL

Kiskorú esetén mind a két szülő megjelenése és aláírása szükséges.

A vállalkozói igazolványok kiváltása 2000. november 1-től szintén az Okmányirodában történik.

Ügyfélfogadás az Okmányirodán:

hétfő:	8-11 és 13-17 óra
kedd, szerda:	8-11 és 13-15 óra
péntek:	8-11 óra

Csütörtökön az ügyfélfogadás szünetel!

A mi környezetünk – Pécel

A törvények születnek egymás után, előírják, köteleességünkké tessék, hogy vigyázzunk környezetünkre. Az önkormányzatokra is súlyos feladat hárul: a törvényekkel összhangban meg kell alkotniuk a helyi rendeleteket, és a jogszabályokat be kell tartatniuk. Pécelen hogyan történik mindez? Jelenik Tibor, a Mezőgazdasági, Környezetvédelmi, Városi Közlekedésgazdálkodási Bizottság elnöke válaszolt a kérdéseinkre.

– A környezetvédelem területén már a törvényalkotás sem egyszerű, hisz a fogyasztási szerkezet változása újabb és újabb kihívást jelent a törvényalkotók számára. Ennek ellenére úgy érzem, hogy a helyi köztisztasági rendelet minden lényeges kérdést megfelelően szabályoz. A rendelet betartásához, betartatásához viszont elsősorban pénz, esetenként nagyon sok pénz kell. A bizottság elnökeként is be kellett látnom, hogy elsőbbséget élvez az Önkormányzat pénzügyi egyensúlyának megerősítése, az önkormányzati intézmények működésének biztosítása. A jelenlegi képviselőtestületnek azonban nem csak a nehéz pénzügyi, hanem súlyos környezetvédelmi örökséggel is meg kell küzdenie.

– **Mire gondol konkrétan?**

– Az Önkormányzat még 1996-ban, elsősorban a lakossági kommunális hulladék szállításra és kezelésére céljából létrehozta a

Pécel Glob Kft-t, amelynek tagja 50-50%-ban az ImmoGRAF Kft és Pécel város Önkormányzata. A kft. önkormányzati képviselő ügyvezetőjét akkor úgy kellett rábeszélni a feladatra. Az ImmoGRAF Kft-nek „sikerült” egy olyan tásasági és vállalkozási szerződést kötnie, amely rendkívül hátrányos a városra nézve.

Hátrányos egyrészt, mert 10 évre kötöttet, vagyis több választási cikluson túl nyúlik. Hátrányos azért, mert kimondja, hogy vitás kérdésekben, szavazategyenlőség esetén az ImmoGRAF Kft. képviselőjének szavazata dönt. Hátrányos azért, mert ellentétben áll Pécel város köztisztasági rendeletével, amely megtiltja bármely hulladék beszállítását a város közigazgatási határain kívülről. A kft. regionális hulladéklerakót üzemeltet, és ezt a vállalkozási szerződés nem tiltja számára. Véleményem szerint ezzel már néhány év távlatában nehéz helyzetbe hozhatja a várost.

– **Jól értem, hogy az Önkormányzatnak a törvény által rá rótt feladatokat el kell látnia, viszont a megkötött megállapodást nem tudja betartatni.**

– Sajnos olyanná vált a helyzet, hogy a kft. pert indított Pécel város Önkormányzata ellen és sikerült elérnie, hogy kizárják a várost a kft-ből. Az Önkormányzatnak fellebbezés útján sikerült elérnie, hogy ismét a kft. tagja lehessen, viszont a helyzet azóta sem változott. Külön problémát jelent, hogy a helyzet megoldásán fáradozó jegyző távozik posztjáról. A majdani új jegyzőre hárul a továbblépés feladata.

– **Úgy érzem szavaiból, hogy nem jó a**

viszony az Önkormányzat és a Pécel Glob között.

– Odáig fajult a helyzet, hogy a Kft. pert nyert Pécel város Önkormányzata ellen, és peres úton az kizárták abból a kft-ből, amely az általa megépített telepen végzi a tevékenységét. A bíróság az önkormányzatot jogerős ítélettel visszahelyezte a kft-be. Ennek ellenére a kft. ügyvezetője semmilyen gazdasági tevékenységéről az önkormányzatot nem tájékoztatja. Egyáltalán nem tekint partnernek. Sajnálatos, jegyzőváltás lesz az önkormányzatnál. Az új jegyző egyik első feladata lesz ebben az ügyben lépni.

– **A hulladéklerakó megfelel az előírásoknak?**

– A környezetvédelmi előírásoknak megfelel a hulladéklerakó, mind a lakott területektől való távolsága, mind elhelyezkedése szempontjából. Bizottságunk bejárásai során példás hulladékkezelést tapasztalt.

– **A hulladék elszállítását is megfelelőnek tartja?**

– A hulladék szállítása és kezelése a szerződésben előírt feltételeknek megfelelően történik. A vállalkozó nagyon korrektül elszállítja azon lakosok kommunális hulladékát, akik fizetnek érte. Vannak azonban, akik sokallják a díjat és nem fizetnek. Jelen helyzetben az Önkormányzatnak még tárgyalási, javaslatlái lehetősége sincs a szemszállítási díjat illetően.

– **Szeretné a szemétszállítási díjfelet megváltoztatni?**

– A családok nem egyforma mértékben termelnek kommunális hulladékot. A jobb

módi családok például nagyobb mennyiségben használnak dobozos üdítőket. Sokan a szerves hulladékok komposztálják, a papírt tűzhelyükben elégetik. A képződött kommunális hulladék mennyisége összefüggésben van a család létszámával is. A díj azonban egységes.

– Ön milyen rendszer bevezetését támogatná?

– Hallottunk olyan megoldásról, hogy speciálisan megjelölt zsákok lehet vásárolni erre a célra. Aki több hulladékot kíván elszállíttatni, az több zsákot kell hogy megvásároljon. Mindenképpen ki kell dolgozni a lakosság számára is elfogadható, igazságosabb tarifát. A nem kommunális hulladék beszállításáért magas díjat kérnek, részben ennek tudható be, hogy egyesek a város külterületén rakják le a szemétet.

– Tudnak tenni valamit a szabálytalankodók ellen?

– Sajnos az illegális hulladéklerakókat szinte megfoghatatlan. Ha sikerül is tetten érni, vagy kinyomozni a személyt, csupán szabálysértési eljárást indíthatunk vele szemben, aminek a vége, hogy a szabálytalankodónak néhány ezer forint értékű okmánybélyeg árát be kell fizetnie az államkasszába. A felderítés, az eljárás lefolytatása az önkormányzatnak pénzebe kerül, a szemét elszállításról nem is beszélve.

– A közterületekről ki gyűjti be a szeméteket?

– A közterületekről az önkormányzat rendelete a következőképp rendelkezik: az ingatlan határáról az úttest közepéig az ingatlan tulajdonosa köteles a területet tisztántartani, beleértve a gyommentesítést, beleértve az ott eldobott hulladék összegyűjtését is. Ez nem egy különleges szabály, végül is egy régi hagyományon alapul. Természetesen van olyan közterület, esapa-
dékgyűjtő árok, aminek tisztántartása a polgároktól nem várható el. Sok pénzbe kerül az önkormányzatnak ezek tisztántartása, kaszálása.

– A millenniumi ünnepek idejére nagyon szépen kicsinosították Pécelt. Mekkora költséget rótt ez a városra?

– Ebben a millenniumi évben többször ünnepeltünk, amikor példás tisztaságnak kellett lennie. Ez kb. 3 millió forintjába lesz év végéig a városnak. Meg kellett küzdeni a vandalizmussal is. Három alkalommal, kétféle tízezer forintokért kellett az ismeretlenek által tönkretett Kálvin téri padokat helyrehozni. Nehe-zen megmagyarázható az a vandalizmus, ami a háborúban elesett hősök emlékére emelt táblát kalapácsokkal tönkretette.

– Olvasóink közül többen jelezték, hogy kevesnek tartják a kihelyezett hulladékgyűjtők számát. Tervezik újjak kihelyezését?

– A városban a kihelyezett hulladékgyűjtők száma egyre csökken. Vasból készültek, ellopják, és pár forintért leadják. Volt néhány tartalék, elfogyott. Nem győzzük a

postást. A Fardos Kft. végzi jelenleg ezek ürtését. A kft. ügyvezetője jelezte, hogy hetente legalább egyvel mindig kevesebb a hulladékgyűjtők száma. A közelmúltban létrehozott kht. a régi költségvetési üzem telephelyén jött létre, alapvetően a régi költségvetési üzem által ellátott feladatokra. Ha nagunk végezzük a hulladékgyűjtők ürtését, jobban odafigyelünk rá. A péceli polgárokkal együtt kell cselekednünk, szerezcsére a többségnek, mert ezek a

– A Pécel környéki erdők, mezők elhagyott felügyeletű tartoznak?

– Környezetvédelmi szempontból részben város felügyelete alá tartoznak. Szeretnénk volna mezőri szolgálatot felállítani, ami ráadásul állhalmilag támogatott tevékenység. A támogatás viszont csak akkor jár, ha kivetjük a mezőri járulékat. A járulékat azon túlmenően, hogy újabb adóteher, a négyezer is meghaladó külterületi ingatlanulajdonostól szinte behajthatatlan. Környezetvédelmi órés céljából legalább 1 státuszú szükségességek tartok létrehozni, mert szügyenletes erdők, mezőink állapota.

– A szennyzettséget csak a szemét okozza?

– Bizottságunk minden évben határozást tart a Földhivatal bevonásával. Ebben az évben a gazdák többsége eleget tett művelési kötelességének. A földjüket nem művelőkkel szemben a Földhivatal jogosult eljárni. A Növényvédelmi Felügyelőség felhívására feltérképeztük a parlagfűvel szennyezett területeket is, a listát továbbítottuk részűre, intézkedésről azonban még nem kaptunk visszajelzést. Várhatóan ezek a hatáskörök is az önkormányzatokhoz kerülnek. Kérés, hogy forrást tudnak-e biztosítani hozzá.

– Milyen kártevők elszaporodásának megakadályozása a legsürgetőbb? Igaz, hogy patkányok tántek fel Pécel területén?

– Valóságok i hírek. Több helyütt patkány fordult elő. Behatoltak a csatornába is.

Ahonnak bejelentés érkezett, ott az önkormányzat a szükséges intézkedést megtette. Mérgeket helyeztünk ki, és a lakosság is felszólítottuk védekezésre. Azt nem állítom, hogy nincs patkányveszély, de jelentősen visszaszorult a kártevő.

– Más kártevők vannak?

– A napokban került a kezembe a Növényvédelmi Felügyelőségnek egy felhívása a hőrcsigirtással kapcsolatban. Örvendetek, hogy a megyében veszélyeztetett térségek között Pécel nem szerepel. Köszönhető ez annak is, hogy helyreállt a természet rendje, több pir egerészőlyv fészkel a város erdeiben. Tilán ezeknek a madaraknak is köszönhető, hogy a mezei pockok száma sem haladja meg a veszélyességi küszöbötéket.

Bizunk benne, hogy az Önkormányzat szűkösi anyagi helyzete hamarosan enyhül, és a Mezőgazdasági, Környezetvédelmi, Város Közterületgazdálkodási Bizottság egyre hatékonyabban, eredményesebben tudja feladatait ellátni.

Apróné Orosz Margit

„Az ipari és mezőgazdasági termelésből, a szolgáltatásból eredően és a lakossági fogyasztás következtében folyamatosan növekszik a keletkező hulladékok mennyisége és veszélyessége. A folyamat a környezet fokozódó terheléséhez, illetve a természeti erőforrások kimerüléséhez vezethet, végső esetben maga után vonja a környezeti ártalmak és az ezzel összefüggésben jelentkező egészségkárosodás növekedését is.”
(Blaics Tamásné Dr., a Környezetvédelmi Minisztérium Hulladékgazdálkodási Főosztályának vezetője)

A péceli egészségügy helyzete

a 60-as években és ma

Megkérdeztük Dr. Varga Lászlót, Pécel főorvosát:

– Milyen volt a hatvanas évek elején az orvosi ellátás Pécelen?

– Amikor 1963-ban Pécelre kerültem, én voltam a harmadik körzeti orvos. Ekkor a lakosság száma 8-9 ezer fő lehetett. Gyermekorvosunk, fogorvosunk nem volt. A körülmények sokkal rosszabbak voltak, mint ma. Nem rendelkezünk telefonnal, nem volt aszfaltozott út, gépkocsit talán öt volt a faluban. Közlekedni csak gyalog, kerékpárral, vagy motorbiciklivel lehetett.

– Hogyan tudta a három orvos ellátni a betegeket?

– Hát küzdelmes életünk volt akkoriban. Sokkal több volt a fertőző gerkebetegség, pl. a kanyaró, a bárányhimlő, mint ma, s gyerekorvos híján nekünk kellett ellátni a gyerekeket. Ma a védőoltásoknak köszönhetően már alig fordulnak elő ilyen megbetegedések.

Amikor az 1960-as években elkezdődött a közművesítés és szinte minden utca fel volt bontva, még nehezebb volt eljutni a fekvőbetegekhez. Különösen nagy gondot okozott a héthéti ügyeletek megszervezése. Nem tudtuk megfelelően tájékoztatni a lakosságot arról, hogy mikor melyik orvos ügyel.

– Az orvosi rendelő felépítése nagy feladást jelentett. Hogyan sikerült megvalósítani ezt a beruházást?

– Nagy ellenállást kellett legyőzni, nemcsak a felső vezetést, hanem a kollégák részéről is. A rendelő felépítése a falunak akkoriban egyetlen fillérjébe nem került. A szükséges pénz a Pest Megyei Tanács és az Egészségügyi Minisztérium biztosította a beruházáshoz. És persze rengeteg utánajárás, társadalmi munka kellett hozzá. Amikor 1979-ben sikerült megvalósítani ezt az álmot, csodájára jártak a környező településekről. Mi voltunk a péceli minta. Messze megelőztük a szomszéd falvakat ezzel az akkoriban modern, tágas rendelővel. Azóta sokat változott a világ. Pécel rohamos fejlődése a kilencvenes évek elején leállt. Körülöttünk minden fejődött, s Pécel lemaradt.

Ez a megtorpanás óriási veszteséget okozott a városnak. Olyan lehetőségeket szasztottunk el, amelyek nem térnek vissza többé.

– Milyen segítséget kapnak az önkormányzattól?

– A tetőtér beépítés 1993-ban kezdődött és 1997-ben készült el. Ezt az építkezést az önkormányzat, illetve az akkori tanács finanszírozta. A fizioterápiás rendelő, a laboratórium működését az OEP nem támogatja. Ezek működésére, a bennük dolgozók és a takarítószenyitelt bérköltségére az önkormányzat biztosítja a fedezetet. A családorvosi ügyelet részben az OEP, részben az Önkormányzat finanszírozza. Folyamatos támogatást kapunk az épület közmű és kommunális költségeire, ezek a költségek részben az itt dolgozó orvosokat terhelik.

– Megfelel-e a mostani egészségügyi ellátás Pécelen?

– Igen, az orvosok száma elegendő, jó körülmények között és megfelelő színvonalon tudják ellátni a betegeket. Jelenleg 5 körzeti orvos, két gyermekorvos rendel, és négy védőnő dolgozik az i-pületben, itt kapott helyet a gyermekfogászat is. Itt tartjuk a héthéti ügyeletet. Annai idején az volt a cél, hogy az épületben mindig legyen elérhető orvos, ha szükség van rá, a beteget el tudja látni. A rendelőben működik egy laboratórium, ahol a legszükségesebb vér és vizeletvizsgálatokat elvégezzük. A nozgszervi megbetegedések kezelésére fizioterápiás rendelőt működtetünk. A Petőfi utcai fogorvosi rendelőben két fogorvos rendel, és a MÁV fogászatra is járhatnak a betegek. Két gyógyszerutunk is van, s szerencsére a Szemere Pál utcai állandó ügyelet áll el.

– Milyen fejlesztési lehetőségek vannak, mire lenne szüksége a városnak?

– A beépített tetőtér felszerelése csak pénz-kérdés, 10-15 millió forintba kerülne a három rendelő üzembe helyezése. Olyan szakorvosok rendelhetnének itt, amelyekre a legnagyobb szüksége van a lakosoknak.

2001. januárjától reumatológus szakorvos vagy gyógytornász is kötelező lesz foglalkoztatni, s e célra rendelőt kell biztosítani. A labor csak úgy üzemeltethetjük, ha a vért zárt kémsőbe vesszük le és elszállítjuk egy nagyobb laboratóriumba. Ha a labor és a fizioterápiás rendelő megfelel a szak-mai követelményeknek, elképzelhető, hogy OEP támogatást kapunk a működésükre. Sajnos fejlesztésre nincs pénz. Jó, ha az épület állagmegóvására, fenntartására eleget kapunk. Jó lenne bővíteni a parkolót, szükségünk lenne modern hordozható eszközökre. Minden háziornak alapvető életmentő felszerelés kellene. Sajnos ezek a műszerek nagyon drágák.

– Mi a véleménye az országban kialakult egészségügyi helyzetről?

– Közmegelőgödetlenség veszi körül a mai egészségügyet, orvosokat. Hangsúlyozni szeretném, hogy mi is szenvedünk a mai többé-kevésbé szükségleten reformoktól. Mi sem értjük, hogy a nagy TB elvonásokból származó pénz hová kerül. Mi sem értjük, hogy miért jó, ha ebben az ágazatban ilyen sok gazda van. Nem értjük és nem is lehet, hogy miért nem a betegek felől érkező igények szabják meg az alapellátás teendőit. Mindez eredményezi azt, hogy nem megy a munka olyan gördülékenyen, mint az elvárható volna, és ahogy mi is szeretnénk.

– Milyen a péceli emberek egészségi állapota?

– A város földrajzi fekvése jelentősen befolyásolja az itt lakók egészségi állapotát. Pécel egy völgyben helyezkedik el, ami meghatározza a levegő minőségét. Óriási lett az átmenő forgalom, a rengeteg autó szennyezi a levegőt, megnőtt a zajártalom és ez rettentően káros Pécel útjait nem ilyen forgalomra tervezték, építettek annakidején. A légszennyezettség és a zajártalom nagy megterhelés az emberi szervezetre. Érezhetően megnőtt a légzőszervi megbetegedések száma, sőt kifejezett asztmák alakultak ki, melyben szerepet játszik a pollenallergia is. A környezetszennyezés az egyik fő oka a rákbetegségek elszaporodásának.

A másik fő probléma az emberközi kapcsolatok megromlása. Ez rendkívüli módon megterheli az idegrendszert, azon belül is a létfenntartási szervek, a szív- és érrendszer működését. Nem jó az örökös változás, szembenállás, civakodás, de ember életét nemcsak boldogtalanná, de rövidbé is teszi. Sajnos ezek a problémák nálunk halmozottan, az országos átlagnál nagyobb mértékben jelentkeznek. Reméljük előbb-utóbb az emberek belátják, hogy jobb be-kességben lenni, dolgozni, gyarapodni, s talán nekünk orvosoknak kevesebb dolgunk lesz.

– Köszönjük az interjút!

Böhcásné Vilmeke Ágnes

Péceli Gyógyítók

A Péceli ESE Híradó cikksorozatát indít a péceli orvosokról.

Elő Interjúkat Dr. Varga Lászlóval, Pécel város főorvosával készítettük.

– Miért választotta az orvosi hivatást?

– Ösztöne leszek. Az 50-es évek elején családom régi életmódja összeomlott. Édesapámat kuláknak minősítették. Én pedig, hogy lemossam magamról a kulákságot, abbahagytam a gimnáziumot és elmentem munkédunkásként. Így érettségiztem, majd munkákérdésként kerültem a Pécsi orvosi egyetemre 1952-ben. Egy év múlva kiderült a származásom, kitétek a kollégiumból, megvonták az ösztöndíjamat. Elég keserves életem 1955-ig. Az 1956-os forradalomban a Péceli Nemzeti Bizottságnak ifjúsági tagja voltam, emiatt többször megbélyegeztek. Úgy érzem, hogy csak 1968-ban bocsátottak meg. Még 1955-ben sikerült a budapesti egyetemre kerülőm és 1958-ban végzemem.

– Hol kezdett el dolgozni?

– Először az Országos Vértelődő Központban dolgoztam két évig, majd a Mentőszolgálatba kerültem. 1963. szeptember 1-től dolgozom Pécelen, a szülem házában kezdtem el rendelni. 1966-ban építtetem fel a Kovács utcai házat, ami már megfelelt az egészségügyi követelményeknek.

– **A körzeti orvosnak a legnehezebb a feladata, hiszen minden szakterülethez értenie kell valamennyire. Az orvoslás mely területére érdekli a legjobban?**

– Sokat foglalkoztam a neurozissal, a szenvedélybetegségekkel, ezen belül az alkoholbetegséggel, a dohányzással, egyszerűen a mentálhigiénével, ami tulajdonképpen lelki egészségvédelem jelent.

Az 1960-as évek végén jól létre egy szakmai szervezet, a Magyar Általános Orvosi Tudományos Egyesülete (MOTÉ), aminek alapító tagja voltam, s amelyben nagyon sokat dolgoztam. 1965-től 1975-ig országos vezetőségi tagja, majd 1970-től 1976-ig megyei titkára voltam. Az egyesület egyik szakmai törekvése az volt, hogy a körzeti orvosi társadalmat szakmailag szakorvos szintre emelje, a másik pedig az, hogy az érdeklődéseiket megvalósítsa.

– Milyen a betegekkel a kapcsolat?

– Híres mondas az: „Beteg az aki betegnek érzi magát.” Még akkor is igaz ez, ha műszeresen és a szakma szabályai szerint betegség nem mutatható ki. Ezért el kell fogadni minden panaszt és mindenki közöledését. Csak a vizsgálat és az orvosi munka közben derül ki, lehet, hogy aki hozzáim fordult, nem jó helyen keresi a megoldást. Sok betegség gyógyíthatatlan, de régen felismertem, hogy még az ösztöne együtterés, vagy a meleg kézfogás is sokat segít. Minden ember beteg. Aki eltűzozza, az sem feledhető meg, mert ilyen a lelke. Ezt el kell tud-

ni viseini az orvosnak. Régi nagy igazság, hogy az orvos először önmagát győzze le, azután a betegséget, de a beteget soha. Mi nem vagyunk rendőrök.

– Főorvos úr aktívan dolgozott a Vöröskereszt munkájában. Meséljen erről az időszakról!

– 12 évig voltam a Vöröskereszt helyi elnöke. Kaprnczai Zoltánné titkárral rengeteget dolgoztunk. A munkánk főként arra irányult, hogy az emberek egészséges életmódját segítse elő. Vértadásokat szerveztünk, az egész járásban Pécelen volt a legtöbb véradó. A harmadik legfontosabb cél a környezet védelme volt. Fákat telepítettünk, takarítósokat szerveztünk.

– Mindig szíven viselte a település sorsát. Milyen közéleti tevékenységet végzett az elmúlt évtizedekben?

– 1963-ban a Közmű Intéző Bizottság tagja lettem. A hivatalos szervekkel gyakran szembe kellett helyezkedni a Közmű Társulat megalkotásáért. Nagy volt a Tanács részéről is a; ellenállás. A lakosságot szinte egyenként kellett felvilágosítani a közművésítés dőnyeiről. Ebben a felvilágosító munkátn nagy szerepet vállaltam. Az orvosi rendelő építése az én kezdeményezésemre indult el. A megépítésével szemben szintén nagy ellenállás alakult ki, mert az érdekeltek közül többen nem tudtak elképzelni egy intézményszerű központi orvosi rendelőt. 1991-től 1994-ig önkormányzati képviselőként próbáltam formálni a falu arculatát. Nagyon kevés sikerült. Ez a munka tudjuk, sokszor szélmalomharc, csak azt nem tudjuk, ha félre álltunk volna, milyen lenne Pécel. Talán ilyen sem, mint most. Orvosi sajnálom, hogy a település nagy lendületű fejlődése megtorpant. Most pedig amikor új lehetőségek lettek volna, nem találtuk meg a helyes utat.

Imalomharc csak azt nem tudjuk, ha félre álltunk volna, milyen lenne Pécel. Talán ilyen sem, mint most. Nagyon sajnálom, hogy a település nagy lendületű fejlődése megtorpant. Most pedig amikor új lehetőségek lettek volna, nem találtuk meg a helyes utat.

– Mennyire vesz részt most a város közéletében?

– Létrehoztunk egy szervezetet, a Pécelért Baráti Kört, ahol helye van minden becsület, tisztesség emberrel – vallástól, párttól függetlenül –, aki Pécelért valamit tenni akar. Ezen a szervezeten keresztül igyekszem valamit formálni a péceli közéletben. Nagyon nehéz, mert sajnálatos módon olyan gazdasági szempontok dominálnak, amelyek semmiképpen nem követendők. Csak a közjó által garapodjon mindenki, főként az, aki a politikai életben szerepet vállal.

– Mi a véleménye a jelenlegi politikai helyzetéről?

– Talán most látok valami kibontakozást. Ha meg tudják érvéni ezt a jellegi kulturált tárgyalási szemlélet, ha nem lesz több szétbázás, akkor talán tudunk előre lépni. Igaz, elvesztettük majdnem tíz évet és ez bezuhatatlan hátrányt jelent. Olyan lehetőségeket szalasztottunk el, amelyek soha többet nem jönnek vissza. Nem ítélek a lehetőségekkel, mert egymással voltunk elfoglalva, az ostoba, meddő vitákkal, veszekedésekkel. A felesleges beharok elvették az időnkét, a figyelmünket és az erőinket a hasznos közérdekű feladatokról.

– Milyen álma, vágya lenne, amit szeretne megvalósítani?

– Szeretném Pécelt egy szép, élő városnak látni, mely a fővárosnak egy menedéke lenne. Ahol nem a hangoskodás, a harsányság a legfontosabb, hanem a békes pihenési lehetőség. A csendnek, a nyugalomnak a szígelete lehetne ez a város. Azért mondom ezt, mert a legtöbb péceli ezután is bejáró dolgozó lesz, a fővárosból fogunk élni, ahol az ember idegrendszerét stressz dömping éri. Jó lenne munka után csendes, jó levegőjű, tiszta és békes városba hazatérni.

– Annyi nyomorúságot, betegséget, halált látott, tapasztalt. Hogyan maradt meg boldog embernek?

– A hit segített. A tisztesség keresztény hit elkísér egy életen át. Benem az orvosi tapasztalatok a hitet erősítik. Láttam erős embereket, a fájdalomtól összezsugorodni, szenvedni, meghalni. Hasonlóképpen hatalmasokká, akik féltelmentes szerepet játszottak a péceli közéletben és most a temetőben találkoznak a sírjukkal. Az ember úgy él, mintha az élet öökke tartana, mintha állandóság lenne. Pedig nincs állandóság. Ugyanabba a folyóba még egyszer nem léphetünk.

– Milyen tervei vannak?

– Úgy tervezem, hogy fokozatosan, egy éven belül átadom a betegemet fiatal kollégáimnak. Kevesebb feladatot szeretnék elvégezni, mint most. Pécelt nem akarom elhagyni. Amit tudok tenni a városért, megteszem funkcióim nélkül is. Ha hagyják.

– Ezt őszintén reméljük. Köszönjük a beszélgetést, minden jót kívánunk!

Szociális párbeszéd a Parlamentben és Pécelen

A Parlamentben 2000. szeptember 22-23-án kétnapos konferenciát szervezett a Szociális és Családügyi Minisztérium „Utak és lehetőségek a szegénység visszaszorításában” címmel. A konferencia színhelye, az előadók személye, a résztvevők száma is prezentálta a célt: országos, nemzeti érdek fűződik a szegénység visszaszorításához. A szekciósülés témái egyúttal a közös cselekvés lehetőségeit fogalmazták meg:

a család- és gyermekvédelem, a hajléktalanság, a foglalkoztatás, a munkahelyteremtés, az esélyegyenlőség, a lakáspolitikák kérdéseiben.

A „Foglalkoztatási” szekciót választottuk. Nehéz döntés volt, mivel a szegénység visszaszorításában a segítő feladat éppoly összetett, mint a szegénység maga. A szegénység enyhítésében mi a foglalkoztatással való segítés hangsúlyozzuk évek óta. A konferencián erről kaptunk megerősítést és a további cselekvésre készítést, amelynek egy összefogás kezdeményezése volt az első fázisa.

Meghívtuk a Parlamenti konferencián résztvevő előadókat, a foglalkoztatási

fejlesztésben tevékenykedő szervezetek országos, Pest megyei, regionális és helyi vezetőit Pécelre, az ESÉ-be 2000. október 3-án 14 órára, munkaebédre.

Központi témának az előzetesen megküldött anyag alapján a „Rehabilitációs Foglalkoztató és Gondozó Központ létesítése Pécelen” témát választottuk. Szándékunk csak összefogással lehet megvalósítani. A meghívott vendégek közül sokan eljöttek.

Eljött *Pitti Katalin* is. Mélyen átértett embérséggel beszélt az összefogás erejéről, szükségességéről, a társadalmi, egyéni felelősségről. Arról, hogy mit jelentene a város és a régió számára egy olyan intézmény, amely 170 rászorult embernek adna munkahelyet, időseknek, mozgássérülteknek nyújtana gondozást, rehabilitációt.

Lelkesedése, elkötelezettsége, személyiségének varázsa az összejövetelnek olyan hangulatot adott, amely a vendégeket és a vendéglátókat egyaránt megérintette. A jó szándék, a segítőkészség a szerény, de finom ebéd kísérő fogása lett.

Lengyel János, a Pest megyei Munkügyi Központ igazgatója közvetlenséggel

méltatta az ESE eddigi eredményeit, amelyről minden jelenlévő meggyőződhetett a látogatás során.

A létrehozott ESE foglalkoztatási modell továbbfejlesztését – mondta *Lengyel János* igazgató úr – a Pest Megyei Munkügyi Központ pályázati programjai segítik, hiszen a foglalkoztatás bővítése nemzetgazdasági cél, ehhez a településeken helyben kell a megoldásokat keresni. Érthetően tartotta, hogy egy ilyen nagyszámú közélvő beruházáshoz Pécel városa miért nem biztosít területet. *Széplaki Istvánné*, a Gödöllői Munkügyi Kirendeltség vezetője kiemelte, hogy az ESE foglalkoztatási programjában a legrászorultabb munkavállalókat foglalkoztatják, olyanokat, akiknek társadalmi integrációja a térségben nem megoldott, ezért nagyon fontosnak tartja a beruházás megvalósítását.

Six Edit, Gödöllő város alpolgármestere hozzászólásában szakmailag is értékelte a Rehabilitációs Foglalkoztató és Gondozó Központ fejlesztési tervét, az egymásra épülő komplex ellátások és tevékenységek hatását, jelentőségét, az esélyegyenlőség, az egyéni képességfej-

lesztés szempontjából. Az integrált foglalkoztatási modell a személyes gondoskodásban és az alkotó, minőségi munkát jelentő kézműipari gyártásokban a hátrányos helyzetű munkavállalóknak olyan egyéni munkasíkereket adhat, amely társadalmi státusváltozást eredményez. A munkanélküli státus és a munkavállalói státus közötti különbség nemcsak munkakörben jelenkezik – tette hozzá meggyőződéssel.

Szabó Zoltánné, Pécel város jegyzője a város pénzügyi nehézségeire hivatkozva sajnálattal jelentette ki, hogy a tervezett beruházáshoz támogató döntést – az ESE kérése ellenére – a Képviselő-testület nem hozott.

Székely Gabriella, az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány igazgatója mondta, hogy az ESE Szociális és Foglalkoztató Központ eredményeit ismeri. Az építés legnagyobb támogatója az OFA volt, ezt a meghívóhoz mellékelte támogatói lista is mutatja. Az is kitűnik a látotakból – folytatta – hogy a civil szervezetek képesek összefogással, elkötelezettséggel a támogatások többszörösét felmutatni. Az eddigi eredmények alapján az ESE beruházási tervei megalapozottak, de az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány 2000. évi pályázataiban kért 52.250 eFt nagyon sok. Az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány kuratóriuma a két pályázatot összevonta, és 2000. október 31-én fog dönteni. **Székely Gabriella** is hangsúlyozta, hogy nagy jelentőségű a fejlesztési programban az, hogy az egészségügyi és szociálisan hátrányos helyzetű emberek, valamint cigány nemzetiségű emberek foglalkoztatását integrált módon tervezik. Az ESE színegegyek minden OFA kiállításon és rendezvényen bemutatásra kerülnek.

Exportértékesítési sikereik, a színegegyek kiemelkedő minősége távlatilag is fenntartható termelésbővítést alapol meg.

Bonfig Ágnes, az OFA programvezetője meggyőzően minősítette a pályázatot, a monitorok is megalapozottnak értékelték, de a pályázott összeg nagyon jelentős. Azt, hogy a beruházáshoz még terület sincs, nagymértékben nehézséget jelent.

Vádrady István, tervező, aki 10 éve ingyen készíti az építések, bővítések tervdokumentációit, építészeti szempontokra is kitért hozzászólásában. A beruházás építészeti célra tervezett. Átgondolt költségvetéssel egy olyan komplex foglalkoztatási, oktatási, ellátási, gondozási modellintézményt céloz meg, amely a foglalkoztatottak és az ellátások, tevékenységek sajátosságait figyelembe veszi, akadálymentes közlekedést biztosít. **Csávás Ferenc** kijelentette, mint a jelenlegi épületbővítés kivitelezője, hogy az előzetes tervdokumentáció ismeretében a komplex kivitelezést, mint Pécel város közügyei iránt elkötelezett szakember, önköltségi áron elvállalná 5 hónapos kivitelezési határidővel. Az idő fontosságát emelte ki, hiszen az építési költségek áremelkedése az inflációt lényegesen meghaladja. Pitti Katalin lelkesedéssel nyújtott kezét Csávás Ferencnek.

A jelenlévők a civil szervezetek fontosságát emelték ki a társadalmi béke megteremtésében. A szociális párbeszéd befejező gondolatát **Durkó Sándor** fogalmazta meg: a szegénység visszaszorításában a legnagyobb lehetőséget a helyi kezdeményezések támogatása nyújtja. Reménykedünk tehát, hogy támogatókat találunk, és összefogással felépülhet az ESE Rehabilitációs Központ.

Némethy Mária

Az összejövetelre meghívottak névsora:

Szemke Judit – politikai államtitkár, Szociális és Családügyi Minisztérium
Dr. Pulay Gyula – közigazgatási államtitkár, Szoc. és Családügyi Minisztérium
Forgó Györgyné – főosztályvezető, Szociális és Családügyi Minisztérium
 Társadalmi Kapcsolatok Főosztálya
Dr. Matoricz Anna – főosztályvezető, Szociális és Családügyi Minisztérium
 Rehabilitációs Főosztály
Hollik István – titkár, Szociális Tancs
Molnár Györgyné – elnök, Országos Foglalkoztatási Közalapítvány
Bonfig Ágnes – programvezető, Országos Foglalkoztatási Közalapítvány
Dr. Kamenczy István – főosztályvezető, Gazdasági Minisztérium
Jelinekné dr. Vári Zsuzsa – titkár, Nemzeti Család és Szociálpolitikai Int.
Lengyel János – igazgató, Pest Megyei Munkaügyi Központ
Szépláki Istvánné – kirendeltség vezető, Pest Megyei Munkaügyi Központ
Pitti Katalin – észak-magyarországi referens, Csilla von Boeselager Stiftung Osteuropa Hilfe e. V.
Dr. Bobok Beáta – titkár, Egyesült Holland Alapítványok
Hódosi János – elnök igazgató, H.J. Investment Kft. Pécel
T. Mészáros András – elnök, Pest Megyei Közgazdászok
Csávás Ferenc – ügyvezető igazgató, Csávás-Épszter Kft.
Szabó Zoltánné – jegyző, Pécel Város Önkormányzata
Dr. Gémesi György – országgyűlési képviselő, Magyar Országgyűlés
Bullain Nilda – ügyvezető igazgató, Civil Társadalom Fejlesztésért Alapítvány
Demján Sándor – elnök, Demján Sándor Alapítvány

Karsai Zsigmond a Népművészet Mestere, az Életfa-díj, a Magyar Művészetért Alapítvány díjazottja, a Köztársasági Érdemrend Kiskeresztjének kitüntetettje, Pécel Díszpolgára 1920. október 4-én született az erdélyi Lőrincrévén. Nyolcvanadik születésnapja után egy héttel, isaszegi úti otthona műtermében meséll életéről, pályájáról.

Szüleim, nagyszüleim földművesek voltak, illetve nagyapám két esztendeig a nagyenyedi Bethlen-kollégium diákja volt, de mivel otthon kevés volt a kéz, és sok a munka, tanulmányait abba kellett hagynia. Hazatérése után haláláig kántoroskodott az egyháznál. Így mesélték, így tudom én is. Viszszamenőleg csak az 1850-es évektől vannak hivatalos ismereteim a családról, mert 1849-ben a románok feldúlták és elégették a lőrincrévi református gyülekezet iratait, anyakönyveit. Apai nagyapám 1858-ban, anyai nagyapám 1860-ban született. Nem voltak gazdagok. Karsai nagyapámnak volt 25 hold földje, de hat gyermeke közt ezt szétosztotta, édesanyám két holdat hozott magával, és így lett hat hold földünk, amivel nem nagyon lehetett heneցni.

Édesapám Karsai András, édesanyám Bárdi Sára, hárman voltunk testvérek. Pali bátyám ma 88, András bátyám 84 éves, hála Istennek együtt vagyunk még. Pali bátyám tizenkét évesen szabóinasnak állt, én voltam a legkisebb, így szüleim rám bízta a ház körüli teendőket, az állatok ellátását. Méheink is voltak, rajzási időszakban rám hárult a mézpergetés, amit én nagyon szerettem.

Tizenöt éves koromig otthon voltam, és bár nagyon szerettem voltam továbbtanulni, a szegénység miatt édesapám nem tudott kollégiumba írni. Pedig jó fejű gyerek voltam, könnyen ment a tanulás, mondták ezt az Enyedről kijáró vizsgázató tanárok. Érdemes itt megjegyeznem, hogy az első háború utáni Romániában magyar gyerek leginkább csak tanítónak vagy papnak tanulhatott. Tetézte ezt az 1933-as gazdasági összeomlás is, mikor is elsőként a magukat magyarnak vallókat távolították el az állásukból.

Így lettem én is szabóinas egy zsidó embernél, de dicsőségem csak három hétig tartott, haszonzoktem. Apám nem bándokt. Azt mondta: el leszel te is itthon, mint a többiek. Később az egyik nagybátyámmal kerültem örökbe, nekik saját gyerekük nem volt. Nem kíváncsioktam hozzájuk, mert az ángyom egyszer régebben alaposan elvert, és én nem szerettem őt. De apám biztatott, jobb módban leszel, mégis itthon maradsz, én meg lassacskán beleszoktam, beletördöttem. Volt egy másik háttere is a dolognak. Az ángyom családjában volt három eladósorban lévő lány, és gondolták jó lesz nekem közülük választanom, így a földet se

Rendhagyó életraiz

– Személyes emlékeim a XX. századból –

kell megosztani. Megpróbáltam én az egyikkel barátságot kötni, de a barátságból nem lett semmi, nem házasodtam meg.

Húsz éves koromban jött a nagy változás. A szomszéd faluban élt egy tanító, aki festett, és én felfedeztem őt magamnak. Székely Mihálynak hívták. Odakérezkedtem hozzá, ő taníttatott a festészet tudományára, nála készítettem első munkáimat. Addig-addig bátorított, míg közösen el nem terveztük első kiállításomat. Igen ám, de 1940 őszén Észak-Erdélyt elcsatolták Dél-Erdélytől, és mesterem Észak-Erdélybe ment el, én meg nem tudtam mit kezdeni magammal.

Megpróbáltam utána járni, hogyan fejlődhetnek tovább, és így jutottam el a nagyenyedi festőművészhez, Wass Alberthez, aki nagyon sokat segített nekem. A Párizst is megjárt híres festőnél láttam életemben először akt képeket. Prúd falusi legényként nagyon elcsodálkoztam: még, hogy a nők

mezicselekre vetkőznek, hogy lefesthessek őket? Wass Albert felesége, Pirokska aszszony szép miniatúrákat festgetteget félre mellett, egyébránt tanítanár volt. Velem mindig nagyon kedvesen viselkedett. Egy alkalommal megkérdezte: tudok-e táncolni? Hogyne tudnék – mondtam én – és rá is kezdtem az otthon tanult és oly sokat gyakorolt pontozóra. Így megetszett neki, és megkérdezte, megtanítanám-e. Furcsállottam ugyan alaposan, mert nálunk otthon a nők nem jártak át egyáltalán, de már fel is kapta szép piros csizmáját. Ez volt életem első „közönség” előtti fellépése.

Az újabb nagy változást a háború, a második hozta életembe. 1942 januárjában a románok behívtak katonának. Három hónapos kiképzés után Besszarábia, Kisiinyobba kerültem lovas tüzérnek. Téli ékeztünk, térdig éri hóba. Aztán tavaszon a hóolvadáskor gyűjtötték össze az elcseteket. Tehát „jó időben” érkeztem oda is.

A Pünkösöd előtti héten eleven vesegyulladás kaptam. Később ezzel a betegségemmel kerültem a kolozsvári klinikára. Kolozsvár akkor már újra Magyarországhoz tartozott. Felépülésem után – ahogy kikerültem a klinikáról – döböntem rá, hogy a Román Hadsereg nem zaklat már, valószínűleg törtek a nyilvántartásból, de élni még csak kell valamiből. Ekkor kezdem érdeklődni a kolozsvári színházról. Gondoltam, diszlektészként tudnák alkalmazni. Sikertől megismerkedtem Varga Mátyással, aki azokban az időkben a főszínház diszlektervezője volt. Elmondtam neki terveimet – hogy Pestre szeretnék menni főiskolára –, és ő kijárta a színházigazgatónál, hogy alkalmazzanak négy órában diszlektészként. Azt mondta nekem, hogy négy órányi munka után marad még legalább négy órányi időm rajzolni. Megállapodtunk harminc pengő fizetésben. Nekem persze megjött a bátorságom, és rögvest megkérdeztem, hogy a szállással mi lesz. Azt ajánlotta, hogy a diszlektező műhelyben lévő szelvény megalhatok. Nem is kellett nekem akkor jobb szállás. Mikor aztán a kosztra kérdeztem, beajánlott egy nem messze lévő kifőzdébe, ahol havi 27 pengőért meleg ételt kaptam. Nagy volt a boldogságom, mert így még havi három pengőm meg is maradt a reggeli étkezésekre. Megnyugodtam, a helyére kerültem minden.

Nagy élet volt azokban az években a kolozsvári színházban. Minden héten új bemutatót tartottak. Egyiken opera-, másikon dráma, harmadikon operettbemutató. Dolgoztam ott éjjel-nappal, inkább, mint napi négy órát, annyi diszlektet kellett festeni. De legalább tízórán keresem még annyit, mint munkaidőben. Drága Varga Mátyás olyan jó ember volt, hogy mikor később behívták katonának, a frontról írt tábori lapok utolsó mondati valahogy mindig úgy

voltak. Ajánlotta, keressen fel, foglalkozna-e velem Úgy is tettem, elementem hozzá. A növendécek abban az időben még súlyos pénzeket fizettek az ilyen tanfolyamokért. Szolnay végignézett rajtam – még abban a harisnyában voltam, amiben otthonról eljöttöm évekkel azelőtt, ez volt a munkaruhám, ez volt az ünneplőm –, és azt mondta, a szívesenlát, fizetnem sem kell.

Első alkalmammal farostlemezre feszített csomagoló papírra rajzoltam ceruzával. Jött a mester és hittem, végre sért, mikor azt mondta: avoa maga vonalat rajzolt, ott csak foltotlól, ha pedig foltot lát, rajzoljon is foltot. A következő alkalomra szerettem szemet, rajztáblát, és ahogy körbeültük a modellt, nekem a háta jutott. Megrajzoltam, ahogy mondta, amúgy „foltosan”. Amikor megnézte a munkám, csak annyit mondott, *ra* ez igen, *cz* így kell csinálni. Akkoriban szezon végén a hallgatók műveiből minden évben kiállítást szerveztek a mester. Abban az évben, mikor én is növendéke voltam, a kiállítás elmaradt. Később tudtam csak meg, hogy társaim beszéltek le a kiállítástól, mondván, hogy az én rajzaim mellett az övéik nem érvényesülének.

Elérkezettek láttam az időt arra, hogy felvételizzeka pesti Szépművészeti Főiskolára. A pesre utazás engedélyét is Varga Matyi bácsi járta ki nekem. Fontos elmondanom, hogy kilencven évesen Szegeden él, és jó egészségrek örvend. A kéthetes felvételi időszakban a Fiumei úton lévő menekültek fogadó szállásan laktam. Voltak ott annyiféle emberek, szerbek, furcsa keleti nyelveket beszélő népek, szóval mindenféle nációbió valók. De engem csak a főiskola érdekelt az eredmény, hogy tudniillik: felvételt nyertem.

Mielőtt 1943 őszén végleg pestre kerültem volna – innám főiskolásként –, még egy nap fordultam volt az életem. Segítséggel ugyan, de meg tudtam csináltatni életem

ilyen elegánsan, kiruházkodva utaztam Budapestre. Ez a választékos alaposan kiszolgált. Mai napig is megvannaloh. Ezt hordtam télen, ebbe jártam avaszon és őszön, ezt viseltem nyáron, tanuláson és munkában, ez volt az ünneplőm.

Pesten folytatódott a nélkülözés, de bántam is én! Innám főiskolás voltam, végre értő mesterektől tanulhattam a „szakma” csin-ját-bínját. A főiskolának egytíztagyas szükségállásán laktam – nem is diákszállón – kisebb-nagybótt ügyeskedés árán, de kosztolhattam a menzán. Gosdoltam, végre révbe értem. Tartott mindez két feléven át, mikor is Horthy Miklós 1944. október 15-én bejelentette, hogy Magyarország, a magyarság részéről véget ért a háború. Soha nem felejttem azt a szobnati utcát. A pestiek boldogan vonultk az utcáira, mindenki a béket ünnepte. A katonák, mint a kapát, vállukra vetve fogták puskáikat a csónél, szuronyal fogva. Én Budán voltam, és este, mikor hazafelé igyekeztem, a Ferenc Józsefhidon már SS egyenruhás német és nyilaskeresztes karszalagú magyar katonák gyalogáltak.

Rövidesen elért minket is az általános mozgósítás, a végzős orvostanhalgatók kivételével mindenkit behívták katonának. Másodsorra csöppentem bele a háborúba, innám a Magyar Hadsereg katonájaként. Székesfehérvártól Komáromon át Győrjé végigyalogoltuk a Dunától szinte egészét. Ahogy közeledtek az oroszok – a mi zászlóaljunkt úgy került mind északbakra, mind nyugatabbra. 1944 karácsonyát osztrák területen eltelt meg.

Később tebrvagyokban Minchenig szállítottak minket. Életem egyik legmegrázóbb élménye volt, mikor a öld aló telepített központi pályaudvarról a „felszínre” vezettek minket. Nem voltak házak! Csak az utcák nyomait lehetett seteni és a meghatetlen pusztítást. Romok, törmelékhegyek át vezetett az utunk. Szívbeármoló volt az is, mikor megérkezésünk után német egyenruhából akartak minké öltöztetni, de senki nem akadt közlünk, aji a még oly elnyitit és rongyos magyar bákaruhát elcsérelte volna a birodalmira. Mi ott is magyar katonák voltunk. Újra belobbant a vesém, és így a háború végét egy sémet egyházi kórházban éltem meg, ahol is magyar orvosok és nővérek gyógykezelték. Később tudtam meg, hogy a kórház az amerikai megszállási zónába került. Statisztikában jártas betegársaink kiszámították, hogy a közel másfélmillió nyugaton rekedt magyar szervezett hazaszállítása tizennyolc hónapig is eltarthat. Solán közlünk gyalog indultak haza, de gyorsan jött a hír, hogy Ausztriából az oroszok szovjet területre küldik a magyarokat.

A bítámat is elvitték otthonról egy „kis munkára”. Harminchat hónapot volt távol, de így is szerencsés volt, hogy egyáltalán hazakerült.

Magam 1945 őszén térhettem haza.

folytatjuk... lejegyezte: Dulosa Vilmos

szóltak: no, aztán Zsiga rajzol-e eleget? Később, a színház kérelmére leszereltek, és visszatért munkájához. Egy alkalommal arról beszélgettünk, merre, hogyan haladhatnék tovább a festészet művészetében. Volt egy jó barátja, Szolnay Sándor festőművész, akinél rendszeres tanfolyamok

első polgári ruháját, 300 pengő forintért – melyben az első és azóta is utolsó ízben Kolozsvártól rendezett Országos Képzőművészeti Kiállítás rendezésekor vevett munkám bére is benne foglaltatott – inget, kétsoros öltönyt tudtam varratni magamnak, nyakkendő (1) vásároltam. Így és

„Ami nem engedsz szabadon, az sohasem fog fejlődni. Add az embernek a szabadság lényét. Ez a fejlődés egyetlen feltétele.” (Virekánanda)

Nagy meglepetés várta szeptember 1-jén a Szivárvány Óvoda gyermekeit és szüleit. Végre, ha ideiglenesen is, de van tornaszobánk! Az óvónők mozgókabátban érkeztek, tudva, hogy ennek a korszaknak igen nagy mozgásigényét újabb eszközökkel és a célnak megfelelő helyen biztosíthatjuk.

Hogyan értük ezt el? Csakis önértőből. Azal mindenki tisztában volt, hogy fenntartónk anyagi támogatására nem-igen számíthatunk. Erkölcsei támogatásból viszont nem lesz tornaszobánk.

Programunk – Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel – szerves része az egészséges életmódról nevelés, melyhez szorosan kapcsolódik a mindennapi mozgás. Tárgyi feltételekhez tartozik, hogy legyen egy hely a szabad mozgásokra, a reggeli edzésekre. Természetesen legyenek különböző kéziszerkezt, tornaeszközök az irányított mozgások játékokhoz. Elkészítettük célirányosan bönghészni a különböző pályázati kiíráso-

kat. Eközben – szerencse a szerencsétlenségben – a megszünt BM Óvodák eszközeit kiárusították. Így jutottunk a bordásfalakhoz, néhány egyensúlyfejlesztő eszközökhöz, dorozható csúszdapadhoz. Örömmel vetjük az értesítést, hogy pályázaton is nyertünk, így megvehettük a sokirányú mozgást fejlesztő Greiswaldot, trambulint, ívmászókát, melyet mérleghirtaként is használunk, a gyerekek nagy öröme. A 3-6-7 éves korosztályba tartozóknál még nem „sikertelt” kiírani – ami mindenki számára természetesen kellene, hogy legyen – a mozgás iránti igényt. Az egészséges életmódhoz ugyanis nem csak az étkezés tartozik hozzá. Elcsepegt, de igaz mondaná: „Ép testben ép lélek”.

Egy ovis számára a mozgás lételem. Mindnyájan tudjuk, hogy a picurka 3 éves, aki még a lépcsőn is bizonytalankodva lépked, 6-7 éves korára egy koordinált, finommozgásokra is képes, iskolázott gyermekké válik. Azonban eddig el kell jutni. Hogyan?

Hol? Ahol a szülő éjt napáll téve dolgozik, hogy a családja semmiben ne szenvedjen hiányt. Reggel óvoda, este haza, és elvesszünk az idő fogságában. Mindez a gyerekektől, de egyre kevesebb idő jut a gyerekekre. Ahol hétvégen még játszótérre sem tudom kivinni, mert szűgyen, de Pécelen ez sincs. Marad az óvoda. Az óvodapedagógusok ezen a téren is mindig elsőrangú munkát végeztek. De be kell látnunk, az idő szavának nagy súlya van. Egyre több a hiperaktív, nehezen koncentráló, „repkedő” gyerek. Ahhoz, hogy az értelmi képességeit nyugodt körülmények között fejlesszem, először testi igényeit kell kielégíteni. Alapvető, hogy megtanulja a különböző mozgásfajtákat, biztosan mozogjon a különböző tornaeszközökön, jó legyen az egyensúlyérzéke, a finommotoros mozgása, kialakuljon a testsémája ... és még sorolhatnám.

Mindezek megoldása eddig is megtörtént, mely csak az óvónők kreativitását, egyéni ötleteit dicséri. Am az új eszközökkel és az új helyvel, ami két óvónő nagy áldozatába került – hisz így kisebb lett a terület – bővült a mozgásmozgás, a más irányú mozgások megismerése. A mozgásanyagok színesebbé váltak. Az óvónő együtt tornázik a picinyeivel, biztosítja a vizuális mintát. Játékosan, örömmel ismerkedünk egy-egy új mozgásmozgással, eszközzel. Sok-sok dicsérettel, pozitív megerősítéssel bíztuk őket, kompenzálva a kezdeti sikertelenséget. Minél több alkalomunk nyílik egy-egy mozgásfajta és eszköz, szer megismerésére, annál biztosabban mozognak, járnak-kelnek környezetünkben a gyerekek. A mozgásgazdagság életmódja így egyensúlyozzuk az óvodában. Speciális mozgásmozgásmozgásunk élénk a lábballatozat erősítő, gerincdeformáló és megelőző mozgásmozgásmozgásokkal. (Ennek az úzás is része képezi.) Mindennap átélhetjük a gyerekek vidám, boldog, felszabadult örömeit, ha a tornaszobánkba lépünk VÉGRE!

Juhász Mária – óvodapedagógus

Ünnepek voltak óvodánkban a csodálatos őszi napjakkal megajdított októberi napok. Október 4-én autóbusszal kirándulást tettünk a Gödöllői Arborétumba az óvoda apraja-nagyjával. Enni-innivalóval,

játékokkal felszerelve érkezünk meg. Rengőzetet játszottunk, sétáltunk, csodáltuk az őszi idő megkapó színeit. Vidám hangulatban telt a nap.

Október 18-20 között kiállítást és vásárt rendeztünk a gyerekek és az óvónők munkáiból. A vásárlás célja az óvoda munkájának segítése volt. Bevétele: 36.470 Ft. Köszönjük!

Október 21-én egy jótékonyági esttel zárult az ünnepségsorozat. A korábban Gesztenyész óvdás fiatalok, akik a helybeli baptista gyülekezetbe tartoznak, a gyülekezet énekarának közreműködésével nyújtottak maradandó

élményt a hallgatóságunk. Mintegy 70 percen át gyönyörködhetünk a magas színvonalú előadásban melyet versekből, zene-számokból, színelőadásból, énekkari művekből állítottak össze.

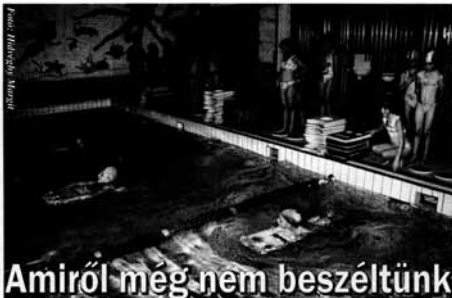
Dicséret érte a vezetőknél, a szervezőknél és az előadóknál. Gyakrabban kellene ilyen esteket szervezni. A bevétel 94.860 Ft volt, és az adakozásnak még nincs vége. A szülők folyamatosan vásárolják a támogatói jegyeket, alapítványunk számára többben csekkben fogják befizetni adományaitak.

A jótékonyági est bevételével együtt a vásárból és a támogatott jegyekből eddig 154.330 Ft-ot gyűjtöttünk össze, melyen óvodásaink számára vásárolunk fejlesztő játékokat.

Mindenkinek hála és köszönet, aki valamit is tett azért, hogy mindezek megvalósulhattak.

Scanziló Józsefné – óvónő

Bár Pécel több éve város már, sok olyan hiányossággal küzd, mely alapvető lenne a városi ranghoz. Ezek oka legfőképp a pénz hiánya. Mire gondolok itt elsősorban? Gyermkeink, fiataljaink szabadidejének hasznos eltöltését segítő intézményekre, mint például mozi, színház, sportcentrum, játszótér, kulturált szórakozóhelyek, uszoda stb. És most néhány gondolat erejéig maradjunk az utóbbinál, az uszodánál. Bár uszodánk nincs, mégis egyre több általános iskolás korú gyermek kerül ki az életbe úgy, hogy tud úszni. Az ellentmondás csak látszólagos. A Szemere Pál Általános Iskolában 13. éve folyik szervezett úszásoktatás. Kezdetben én is úgy csöppentem bele ebbe a dologba, hogy a fiamat, aki akkor volt első osztályos volt, elkísértem az újonnan indult tanfolyamra. A rákoskeresztúri tapuszoada ajánlotta fel iskolánknak az a lehetőséget, és mi szerencsére eltűnt vele. Ma már ott tartunk, hogy iskolánkból kb. 70-80 fő vesz részt rendszeresen a péntek délutáni úszásoktatásokon. Különjárti autóbusszal viszik a gyerekeket nemcsak a tanuszodába, de néhány éve lehetővé vált, hogy a már úszni tudó tanulók a Borsó utcai uszodában fejlessék tovább úszástudományukat. Tanulóink nagyon szeretik az időtöltésnek ezt a rendkívül fontos ágát. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy 7., 8. osztályos tanulók is, szívesen jönnek velünk, még akkor is, ha már tudnak úszni. Ennek a lelkesedésnek legfrövid kiváltó oka úszómesterünk, Székely Laci bácsi, akiről

Amiről még nem beszéltünk

sugárzik a gyerekek iránt érzett szeretet és felelősség érzése. Akkor boldog, ha rövid időn belül mély vízbe engedheti tanítványait. És ez rendszerint sikerül is. Pedig a tanuszoda körülményei sem mondhatók rózsásnak. Az úszásoktatásban elért sikereknél feltétlenül meg kell említenem állandó segítőt, Koricsánszki Csabáné Ágika töretlenül lelkes munkáját. Vannak időszakos segítőt is, akik munkájuktól függően, de igen sűrűn az uszodában pedagógust megsegítőként hozzájárulnak a gyerekekkel, mint Szmolka Sándor. Feltétlenül szólnom kell arról a segítségről is, amit

évek óta kapunk a Polgármesteri Hivataltól. Belátva az úszásoktatás rendkívüli fontosságát, minden évben egy tanfolyamot ök finanszíroznak a 4. osztályos tanulók részére. Valamennyiünk nevében köszönjük. A reményünk megvan, hogy néhány évvel belül Pécelnek is lesz uszodája, mely az egészséges életmódról nevelés egyik rendkívül fontos eszköze. De amíg ez nem lesz meg, addig is szeretnénk egyre több gyereket megtanítani úszni. Bár ez sem könnyű feladat, töretlen lelkesedéssel és nagy-nagy szeretettel csináljuk.

Dimitrov Judit – tanítónő

Új informatika terem a Szemere Pál Általános Iskolában

Az informatika oktatása alapvetően fontos feladata az iskolának. Annak ellenére, hogy a tanterv csak 7. és 8. osztályban írja elő kötelező tantárgyként, minél hamarabb kezdik el a gyermekek az ismerkedést a számítógépekkel, annál könnyebben sajátítják el az ismereteket. Hosszú évek során – az anyagi nehézségek miatt – lemaradtunk az informatika oktatásában. Mindannyian tudtuk, hogy lépniünk kell, ezért összefogtunk pedagógusok, diákok és szülők. Papírgyűjtéseket, jótékonyági estet, kulturális galamfórt szerveztünk, mindezek bevetésével a Szemere Alapítvány számlájára befizetve gyűjtöttük a forintokat. A tanév végére egy millió forint állt rendelkezésre számítógépek vásárlására. Júniusban az önkormányzat két szertár összenyitásával megteremtette a lehetőséget egy informatika terem kialakításához. 14 tanuló részére fenyőfából számítógépes asztalokat készítettünk, kihúzható klaviatúra-tartókkal. Színes párnázott forgófoleleken kényelmesülhetnek tanulók a gépek mellé. A meglévő pályán ügyes gazdálkodással sikerült olyan gépparkot kialakítani, ami a mai korszerű igényeket is kielégíti. 14 pen-

tium számítógép hálózatba kötve, egy erős szervergéppel Windows 2000 operációs rendszerrel, a legmodernebb programok futtatására is alkalmas. Tudtunk vásárolni scannert, színes fotónyomtatót és digitális fényképezőgépet is. Az önkormányzattól segítséget kaptunk, hogy szoftvereink legálisan legyenek, így a tanévkezdéskor beindult a számítástechnika oktatása. Nyegyedik osztálytól felfelé tanóra keretében, másbő évfolyamokon szakkörökön ismerkedhetnek tanulók a számítógépekkel. Október hónaptól indult multimédiás tanfolyam, az ide járó gyerekek segítenek az iskolarádió műsorainak készítésében. Szintén októbertől kezdődött az internetes újságírószakkör. Gyermkeink nagy lelkesedéssel fogadták, sokan jelentkeztek rá. Munkáikat nyomtatva az iskolaiújságban olvashatjuk majd, de honlapunkon az Interneten is felkerülnek az anyagok.

Novembertől felnőtt alaptanfolyamot is szervezünk, mivel erre nagy igény mutatkozik. Az elmúlt tanévben 18 pedagógus vezetett 60 órás számítástechnika tanfolyamot. Ebben a tanévben újabb 66 órában, haladó szinten gyarapítjuk tudásukat. A tanulók nagy örömmel és érdeklődéssel

fogadták az informatika terem kialakítását. Köszönjük mindazoknak, akik ebben segítettek. A számítástechnika gyorsan fejlődik, a színvonal fenntartásához állandóan fejleszteni kell, ezért örömmel fogadunk minden eszközt- vagy pénzbeli támogatást. Szükségünk van még az internetes elérhetőség megteremtésére, oktató programok vásárlására. Alapítványunk számlaszáma: 65600113-15100096 Pécel és Vidéke Takarékszövetkezet Péceli Kirendeltség Ráday Gedeon tér 10.

18 éve szívügyemnek tekintem iskolánkat a számítástechnika oktatását. Most először érzem azt, hogy minden érdeklődő tanulóknak lehetősége van korszerű feltételek mellett tanulni.

Zelei Lászlóné

www.tar.hu/szemere-iskola

E-mail: szemere-iskola@tar.hu

Emlékezünk az örökkévalóság hitében.

Köztársasági elnöki kitüntetésben részesült
Halász Endre
címetes esperes, nyugalmazott plébános

*A Magyar Köztársaság elnöke, Halász Endre címetes esperest, nyugalmazott plébánost életútja elismeréséért Köztársasági Elnöki Arany Élmékekben részesítem.
Kelt: 1997. augusztus 25. napján* Göncz Árpád

Kitüntetése alkalmából a szadai plébánián beszélgettem Halász Endre nyugalmazott plébánossal, kértem, mondjon néhány gondolatot életéről.

E kitüntetés egy teljes életet elismerése. Nemrég kapta meg községünkben a „Szadáért” kitüntetést, mely jóval kisebb rangú ugyan, de a helyi közösségtől azoktól, akik elismerik, szeretik, tisztelik kapta, s ugyancsak életének munkásságáért.

A Szadáért díj az elmúlt tizenkét év, a Köztársasági Emlékérem a teljes élet munkásságának szövege.

Itt Szadán szinte mindenki ismeri, de keveset tudunk arról, hol s mit csinált, mielőtt idekerült. Megemlítené életének főbb állomásait, eseményeit, melyet fontosnak tart.

2. rész

Szelídek fogják bírni a Földet

– 1939. június 29-én, Péter Pál napján szenteltek pappá. Őt helyen voltam káplán Beregen, Lajosmizsén, Kecskeméten, Cegléden, majd végül a váci székesegyházban, melyet karkáplánnak is szoktak nevezni. Az életemben tizenkét évet jelent ez az öt hely.

1951-ben kaptam meg a péceli plébániát, ahol harminchárom évet töltöttem el.

1982-ben az érsek úr felajánlotta, hogy Nagykőrösi menjek, mivel az egyháziügyi hivatalnál pártpolitikai okokból kikövetelték áthelyezésemet. Akkor azt mondtam, ha az érsek úr küld, én azonnal megyek, de „házaságtörésnek” érezném otthagyni Pécelt a magam mentésére.

1983 pünkösdjén már nem lehetett választani, felsőbb nyomásra nyugdíjba helyeztek. Ennek fő oka az volt, hogy a II. vatikáni zsinaton rádőbbedt az egyház, hogy Jézusnak mi volt a pasztorációs, lelkipásztori módszere. Kiválasztott ti-

zenkét embert, s azokkal feltűnően sok időt töltött. Az ember szinte úgy érzi, pazarolta idejét a tizenkét emberre, ugyanakkor amikor ötezeren is hallgatták. Ő tudja, hogy az ötezer ember az „tömeg”, és a tömeg irányítható, aki most azt kiáltja, hogy „hosszama”, később meg azt: „feszítsd meg őt”. Viszont a tizenkét ember, akivel éjjel-nappal szoros kapcsolatban volt, nem tagadja meg őt, s végül is ők terjesztették el a kereszténységet.

Az egyház ezt eleinte nem vette észre, kezdetben kis csoportokban, lözösségekben élt az üldözések miatt. Amikor viszont kinyílt az idő, akkor már hatalmas tömegeket mozgattak, basilikákat építettek. Ezzel úgymond „vízfővé vált az egyház”, mennyiségben sok, ninőségben viszont gyenge lett. A XX század közepén indult el a gondolat, hogy ismét kis közösségekre kell építeni, úgynevezett bázisközösségekre.

Ez akkor nem a kommunizmus elleni védekezést szolgálta, de sajnos, sokan annak vélték. Az akkori hivatalos elmélet szerint az egyház majd fokozatosan elhal, megszűnik. De ez nem történt meg, köszönhetően sok tényezőnek, s az embereknek. A keresztény élet megvalósításához is, mint minden más területén az életnek, kellenek a kis közösségek. Erre döbbedt rá először 1943-ban Olaszországban egy csoport, majd 1945-ben Magyarország következett, '49-ben Spanyolország, '51-ben Franciaország, '67-ben az Egyesült Államok, majd más országok.

Ma már közel ötvenféle ilyen mozgalom van, melynek nem egymás ellen és nem az egyház hivatalos intézményes élete ellen vannak. Úgy érzik, akik ilyen kis csoportba kerülnek, és rendszeresen összejönnek, és magukat, egymást támogatják, azok adják az egyház erejét, s így

terjedhet igazán a kereszténység. Ennek az elméletnek alapján 1971-ben én is elkezdtem a báziscsoportokat szervezni. Tizennyeg csoport létesült, amelyek rendszeresen összejöttek. A csoportok évente egyszer egy közös ünneppet tartottak, s ennek helyszíne sok éven keresztül Pécel volt. 1982-ben – felsőbb nyomásra – a püspök áthelyezésemet javasolta, hogy ez a csoportok önfejlődését eredményezze. 1983-ban pünkösd hétfőjén a posta hozta a püspök nyugdíjazó levelét, mely azt tartalmazta, hogy egészségi okokból és egyházi érdekből nyugdíjazok.

1989-ben a püspöki körlevélben rehabilitálót hirdetett. Tudvalévő, hogy a pártállam milyen mértékben szólt bele az egyház életébe, s hogy elsősorban a bázisközösségeket támadta. Ezért a püspök kénytelen volt a „nagyobb rossz” elkerülése érdekében kisebb helyre helyezni vagy nyugdíjazni az egyes papokat.

Ilyen előzmények után kerültem Szadára, s akkor már hitoktatási engedélyem sem volt. Ismét megkértem a hitoktatási engedélyt, s megkaptam, így újra foglalkozhattam a gyerekekkel. Ennek hatására akkoriban jóval többen jártak templomba. – *Milyen belső erő vezette át a sok baktatón, nehézségen?*

– Amíg az állam üldözte az egyházat, az ember kihúzta magát – Jézus megmondta, hogy engem üldöztek, titeket is üldözni fognak –, tehát ez egy nagyszerű dolog. Mikor a püspök írt rám, az már kínos volt, noha tudtam, mi zajlik a háttérben. Engem sokkal jobban zavart, ez a mai kintetés, mint ezek a lelki kínok. Kérdeztek a téveintériban is, mit szölok ehhez a kintetéshez? Zavart. Az az egyetlen gondolatom van, hogy talán azok, akik öreg koromra nézve már legyintettek, most felfigyelnek, hátha mégis érdemes meghallgatni, amit mondok. Csak ez nyugtat, s talán hatékonyabb lesznek egyesek előtt, akik szemében már nem számítottam.

– *A kintetésre való felterjesztésekben sokféle képen jellemzik életét. Ön mit tart legfontosabbnak, mire gondol vissza legszívesebben?*

– Ezt úgy szokták mondani „első szerelmem, az Pécel”, ahol szinte apai örömeket tapasztalhatom, hiszen hosszú időt, 33 évet töltöttem itt, s szinte azáltal kapcsolhatom életem. Az ajtóm mindig nyitva állt a betérők előtt, s a szemem előtt nőtt fel egy nemzedék. A „száműzés” után, miután Pécelről elhelyeztek, végigméven a templomban, először nem tudtam mit kezdeni életemmel itt Szadán, hiszen már akkor sem voltam fiatal, 70. évetem töltöttem. Ekkor találkoztam Mailáth Edinával, aki meghívott a Betániába, s

ekkor kapott felkérést a katolikus egyház, hogy létrehozza a református iszákosmentő mintájára a katolikus alkoholista mentőszolgálatot. A feladatra rögtön jelentkeztem, s megkezdtem a szervezést. De hűdött a dolog, mivel elvesztettem plébániám, s azonkívül a feladat nem volt megvalósítható, mivel akkoriban, '83-ban ilyenfajta szerveződés nemkívánatos volt.

Egy pesti plébánián kezdtem – melyet egy plébános ajánlott fel – az iszákosmentést. 1987-ben innen is kitétt az egyházi ügyi hivatal. Ennek ellenére saját szakállamra megkezdtem a részeges emberekkel való foglalkozást, segítségnyújtást egy épülő családháznál. Nagyon nehezen indult, eleinte semmi segítséget nem kaptam. Később vidéki kecsesoprotok tagjai küldtek hozzám alkoholistákat, akik az idő teltével már a társaikat is hozták. Mára már ötven feletti létszámmal tartjuk foglalkozásainkat.

– *Gratulálunk kintetéséhez, s tisztelettel kívánunk egészséget, munkája gyümölcséért sok örömet, és töretlen hitet önként vállalt feladatai megvalósításához.*

Soraimat B. Gelencsér Katalin népművelő Halász Endréhez írt sorainak részleteivel zárom.

...Únnepek kell lenni annak, amikor olyan személyiség kapja a nemzet rangos elismerését, aki mindig értünk szolgálat, szolgál, aki a szeretet, a segítőkészség, a tapintat, a gondoskodás, a szabadság, a felelősség tisztelendő papja, az emberi értékek és lehetőségek növelésének szelíd, szívós elhivatottja.

Akire környezetünkben a leginkább igaz: „Mert én mindenkiel szemben szabad vagyok, magamat mégis mindenkinek szolgádjává tettem, hogy a többséget megnyerjem. A zsidóknak olyanná lettem, mint aki zsidó, hogy megnyerjem a zsidókat; a törvény uralma alatt lévőnek, mint a törvény uralma alatt lévő pedig nem vagyok a törvény uralma alatt, hogy megnyerjem a törvény uralma alatt lévőket. A törvénye nélkülieknek törvény nélkül lettem pedig nem vagyok az isten törvénye nélkül, hanem Krisztus törvénye szerint élek, hogy megnyerjem a törvény nélkülieket. Az erődeneknek erőtlenné lettem, hogy megnyerjem az erőtlenekeket; mindenkinek mindenné lettem, hogy mindenképpen megmentsék némelettem. Mindezt pedig az evangéliumért tettem, hogy részesüljek annak javaiban.” (1 Kor. 9.19-23.) -s-

Szadai szó

1997. augusztus IV. évfolyam 8. szám

Halász Endre 2000. október 22-én Pécel város díszpolgára lett.

A Halász atyáról készült portréfilm, az emlékező gondolatok, íráskor, igazán már a világnak üzennek: Ember! Alj meg a világító toronnyal, szíveddel lásd mit megvilágít, maradj Fényben, mert azon től sötétség van! Mi, akik ismertük őt, egymásnak üzenhetünk, lelkünkben köszönetet mondva a Fénynek. A Fény újra teremti virágait. Halász Endrének szövege köszönetet már megkésztette, de gondolataiból a lelkekben a hit vágyja a Fényt.

folytatjuk...

„A szeretet bosszútűrő, kegyes, a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel. Nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a gonoszt, Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal. Mindent elfeled, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr. A szeretet soha el nem fogy...” (Kor. 13.4-8a.)

Bandi bácsi olyan ember számomra, akiben láttam megvalósulni azt az embert, akit a mi Urunk ki tud formálni azokból, akik hagyják magukat átalakítani. Isten szeretetét ő hordozta, és eljuttatta mindenkihez, aki hajlandó volt befogadni.

Bandi bácsi Istén volt, és így tudott lenni mindenkié. Hálás vagyok neki azért, hogy bemutatatta számomra, milyen Isten szeretete. Szerintem ez a legnagyobb értéke.

Tóth Tiborné Zsuzsi

Mi Bandi bácsinak azt köszönhetjük, hogy egymásra találtunk.

Anyuka nagyon elkeseredett volt, hogy kamasz fia egyedül kuksol otthon, nincs barátja, társasága. A plébános atyához fordult: adjon tanácsot, mit tegyen. Ő javasolta, hogy a 16. születésnapjára gitárt kapjon István ajándékba. Abban az időben születtek a katolikus ifjúságot megmozgató, lelkesítő gitáros dalok, misecének, melyek hozzották a templomokba, hittanórákra a fiatalokat. Ez adott reményt, hátha István is kimoszítja a gitár otthonról. Úgy lett, Bandi bácsi indítására lett Istvánból a péceli ifjúsági énekkar egyik gitáros „motorja”, s tehett dalaikkal közösen szöppe a szentmiséket, egyházi ünnepeket szerzte az országban. Így kerülték Kőbányára is, ahol találkoztunk, és ahonnan közös életünk indult el Pécelre. Bandi bácsi a házasságunknak, lelki fejlődésünknek és gyermeknevelésünknek is fő tanácsadója, segítője. Szelídsége, szolgálatkészsége ma is példa számunkra.

Szekecs István és Ági

Iskolát kell építeni!

Vajon hány részes lesz az iskolaépítési témájával foglalkozó cikksorozat? Reménykedünk, hogy a hónapról hónapra a péceli iskolák ügyében tartott összejevetések elősegítik egy olyan péceli közszerződés létrejöttét, amelyben a főszereplő Önkormányzat, a pedagógusok, a szülők, a gyerekek, vagyis Pécel városban mindenki lelkes iskolaépítővé válik. A közszerződés tulajdonképpen megkötött Pécelen, erről győzött meg mindenki a 2000. október 16-án tartott iskolaépítési fórumon **Márkus János polgármester**. A polgármester úr iratokkal, dokumentumokkal érkezett az összejevetelre. Az előző fórumon már megismert kérdéseket elővasárán összefoglalta az iskolaépítés ügyében tett önkormányzati intézkedéseket, az iskolaügy jelenlegi helyzetét. A helyszín kérdésében kijelentette, hogy az új iskola felépítésére a FORFA jelenlegi területe van kijelölve. A Szemere Pál Általános Iskola **tulajdonviszonyainak** kérdésében nem erősítette meg Tariska Zoltán képviselő új nyilatkozatát (előző számban), mely a Dunamelléki Református Egyház tulajdonrészeire vonatkozott. A tulajdoni lapon (lásd keretes írástunkat) szerepel ugyan a Dunamelléki Református Egyház javára bejegyzett elidegenítési tilalom, de ez nem azonos a tulajdon elismerésével. Három megállapodás született a katolikus egyház és az önkormányzat között a tulajdoni hányad és a kártalanítási összeg vonatkozásában folytatva a polgármester. Tényszámait a dokumentumokból olvastuk fel: az ingatlan területre: 2 ha 2288 m², a tulajdoni lap szerint. A **kártalanításra** megítélt összegből 117,1 milliót a katolikus iskola, 324,8 mil-

ió Ft-ot az Önkormányzat kapna egy 12 tanteremes iskola (és a hozzá tartozó tornaterem, ami két tanterem építési költségének felel meg) építéséhez.

A Képviselő-testület mindent megtesz, hogy az építés ügyét előmozdítsa, de ahhoz a **területmegosztásban is egyezséget** kell kötni a Szent Erzsébet Iskola fenntartójával. Az erre vonatkozó megállapodást az Önkormányzat előzetesen jóváhagyta. Azon fáradozik, mondta a polgármester úr, hogy a megállapodás ügyében fogadja a rendfőnök. Sajnos a 2000. október 17-re megbeszélt időpontot Semjén Zsolt ír lemondta, mivel a rendfőnökkel a megállapodás nem került aláírásra. A jelenlevők kérdésére a polgármester úr javasolta, hogy az iskolaépítési fórum kérhetne meghallgatást Semjén Zsolt államtitkárnál, a végleges egyezség létrejöttének sürgetésére. Mert nemcsak a terület megosztásában nincs megállapodás, hanem a **kártalanítási időpontjában** sem. Elméletileg az is lehetséges, hogy 2011-ben, az utolsó pillanatban döntenek erről. A fórumon 11-en vettünk részt, de olyan hangzavar keletkezett, mint-ha az ESE Teréz anya terem zsúfolásig tele lett volna.

Mi lesz, ha a FORFA épülete összedől? Meg kell várni, amíg baleset lesz? – közbeiktatásoktól forrósodott a légkör. Sajnos nem volt mentes a hangulat az egymást is hibáztató indulatoktól sem. Érződött, hogy voltaképpen tehetetlen mindenki, és kiszolgáltatott helyzetben vagyunk. Hogy miért került Pécel város az iskolaépítés ügyében is kiszolgáltatott helyzetbe? Erről idő és hely valamint „történeti háttér” hiányában nem eszen szó egyáltalán, hiszen építeni csak

békében lehet. **Szabó Zoltánné** lefegyverzően nyugalmat adó hozzászólásában összefoglalta a Képviselő-testület 200/2000. számú határozatát (ESE Híradó 2000/5. szám), amelyben 2001. évre vonatkozóan a Szemere Pál Általános Iskola ügyében:

- a helyszín kijelölése,
- a tervezés,
- a közbeszerzési eljárás lefolytatása van betervezve.

Ez azt jelenti, hogy a 2001. évi költségvetési koncepcióba (határidő 2000. november 30.) az ehhez szükséges forrásokat be kell építeni. Mindenki meggyőződhet arról, hogy az iskola építéséhez az Önkormányzat mellett az itt lakóknak is tenni kell valamit. Szerkesztőségünk elhatározta, hogy Semjén Zsolt államtitkár úrnak megküldi az ESE Híradó iskolaépítéssel foglalkozó számaát, az olvasói leveleket, hogy értékeltesük, hangszóljazzuk, hogy Pécel város minden lakójának legfontosabb közügye az **iskolaépítés**, mert a város jövője függ ettől. Amíg az iskolaépítés el nem kezdődik, a Fórumot újra és újra megtartjuk. A város közoktatási koncepciójával is kell törődni, amelyben a pedagógusok megbecsülése, véleményük közlése elengedhetetlen. Szabó Zoltánné szerint az oktatás ügye álló helyzetből jó irányban mozdult el, hiszen reménykedhetünk abban, hogy a közterület központ teleplésiainek (Pécel, Maglóds, Ecser, Isaszeg) főállású közoktatási referense lesz. A következő iskolaépítési összejevetelnek tehát lesz témája ismét. Szeretettel várunk minden érdeklődőt 2000. november 13-án hétfőn 17 órakor az ESE Teréz anya teremben.

folytatjuk...

Némethy Mária

A 10 éves Zeneiskola jubileum

A legutóbbi ESE Híradóban említettük, hogy október 1-ig kilálással és ünnepi zenei héttel emlékezünk zeneiskolánk első 10 évére.

Az ünnepek elmúltak, számunkra maradt a visszapillantás, és az eredmények.

Az eseményekről rövid tudósításokkal szeretnénk most hírt adni a kedves olvasóknak.

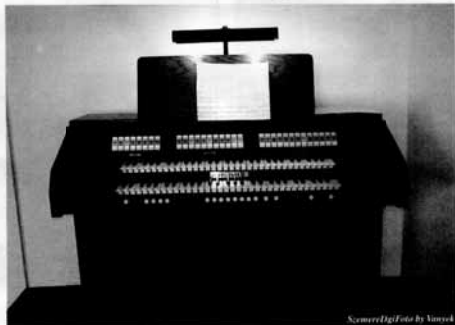
2000. október 1.

Pécelen október 1-jén, vasárnap este – a Zene Világnapján – nem csupán a Rétay-kastély díszterme, de a kisterem és a folyosó is megtelt érdeklődő, muzsikát szerető vendégekkel. A házigazda a 10 éves fennállását ünneplő Pécel Állami Zeneiskola volt, amely úgy helyezkedik el és funkcionál Pécel város központjában, mint az emberi szervezetben a szív és lélek. A zene világot megismerni vágyó diákok száza és tanárai teszik élővé, lüktetővé naponta. Vigyázzunk rá, becsüljük meg tevékenységét!

„Minden feltett dolagnál jobban őrizd meg szívedet, mert abból indul ki minden élet!” (Szent Biblia)

A hangverseny előtt a református templomban a hollandiai Mijnsheerenlandból érkezett énekkar adott koncertet, majd a közönség és előadók együttesen átvonultak a kastélyba, és ott hallgattai voltak a díszhangversenynek. A zenei hetet Kertész Lajos zongoraművész, ny. zeneművészeti főiskolai tanár nyitotta meg, aki egyben a Magyar Kodály Társaság elnökségi tagja is. Megható volt 11 perces zongorajátéka Szózat és Magyar Himnusz címmel. A diákok minden előadó tanárt virágcsokorral köszöntöttek, közöttük a Zeneiskola első igazgatóját: *Bálint Józsefet* és jelenlegi igazgatóját: *Kovács Ernőné Gabrikát*, akiket mindenki ismer és tisztel Pécel-szerte. Csodálatos és fennkölt élményt nyújtott az együtt ünneplés, a közös zenehallgatás. A tudósítás rövidege miatt sajnos nincs módomban felsorolni az egyéni előadásokat.

Köszönjük, hogy művészeti talentumukat megosztották velünk: *Mirák József* gitár, *Hollóné Kovács Márta* zongora, *Rigóné Faragó Zsuzsanna* és *Rézmann Edit* hegedő, *Berecz Beáta* ének, *Szilágyi Levente* és *Szilágyiné Szalai Zsuzsanna* új tanárhátaspár, trombita és zongora, *Kovács Ernőné*, a zeneiskola igazgatónője és *Pethő Károly* fuvola. Az est folyamán közreműködtek a Zeneiskola tanárai és a Pécel Kamarazenekar. Vezényelt: *Pethő Károly* művész, tanár úr. A műsor bemondónője: *Kozma Ágnes* volt, a zenesz Kozma-fűk édesanyja. Az utolsó műsorszám előtt (a Hunyadi László c. operából a Palotást adta elő a zenekar,

Szerkesztőfotó: Gy. Vanyó

Pethő tanár úr vezényletével) felhívás, kérés hangzott el adományok elhelyezésére a Zeneiskola első orgonájának megvásárlása céljából. A felajánlásokat a harmonia Alapítvány javára lehetett megtenni a hangverseny után és az azt követő napokban.

Minden segítséget köszönünk! Boethoven gondolatával kívánok még sok hasonló ünnepet Pécel számára:

„Az ember szolgálata, hogy szeresse a szépet, kövesse a jót és cselekedje a legjobbat.”

Minden segítőknek, szervezőknek, kottatartó-szállítónak, zénészeknek, akik nélkül ez az est nem jöhetett volna létre. Köszönjük a szolgáltató!

„Aki mást felüldít, maga is felüldül.” (Szent Biblia) *Durkóné Varga Pálma* – tanár

2000. október 2.

Hétfő 17 ór: Bemutatkoznak zenekaraink és együttesünk – így szól a meghívó. S milyen jó, hogy kishitőségem disszonanciái nem szóltak meg! Igen; tartottam attól (talán mások is), hogy a nagyszerű „kastély-koccert” kicsengése után 21 órával a mi nagybecsű közönségünk „boldogfáradtan” nem éhezik újabb zeneavasarára. Jelentem azoknak, akik nem jöttek el: „pőpőtszékainke” is voltak pályázók (mégiscsak kintebb kellene már tolnunk azt a falat). Régi muzsikustapasztalat: a jó közönség hihetetlen mértékben inspirálhatja a színpidon lévőket. Növendékeink (biztosan érkeelve a publikum szimpátiáját, szeretett) már az első motívumoktól kezdve „taár-boldogító” hozzáállással (üléssel), fissen, figyelmesen, nemes élvezettel kezelték hangszereiket. Talán szülei csodálkoztak leginkább: a tültérhelés miatt sokat nyöszörgő, gyakorolni nem nagyon képes, a zenetanulásban már

már „kipukkad” gyermeik csillogvilló!

Ísmét egy sokszorosan igazolt jelenség: a társas zenélés, a csapatjáték évekre szóló dj katarzishoz vezet a „maszek-muzsikálás” monotoníájában kedvet veszített ifjút. A valóban élményből este egyik legnagyobb sikere talán éppen ez: a zenekarban, kamarazenei együttesben értelm kapott, sokszorosan megtérült a több éves gyakorlás munka jellegű befektetése. Gondolom, az újságolvasó nem fogja hiányolni most a részletes programot (szerz. cím, előadó...). Ami fontos: az együttesvezető karmester-tanárok ezúttal remekül „szerkesztettek”; éppen a legjobb zenedarabokat, éppen a legkedvezőbb sorrendben, éppen optimális időtartamban szólalhattak meg.

Az *Ifjúsági Szimfonikus Zenekar* vonósai, fúvósai eddigi művészeti teljesítményeiket egyértelműen felülmúlva játszották nekünk a *Telemann*-, *Mozart*-, *Bartók*-, *Beethoven*-, *Joplin*-... darabokat. (Játszóttak, nem csupán felmondták!)

Ezen az estén igazán jól, biztosan játszottak a még kisebbbengben lévő legedzők és csellisták! A nagy együttesbenbelül zenélő, de külön is megszólaló *fuvola-együttes* határozottan jobb volt, mint ez év tavaszán az erdélyi turné koncertjein. Jövedvi reményekkel buzdítjuk őket: tovább!

A már-már felnőtt „band”-ként megjelenő *klarinét-kvartett* egy művet játszott (Dittersdorf) – elfogulatlan szakemberek szerint: jól, élvezhetően.

A zeneiskola fúvószenekara (megalapozott reményünk szerint idővel *Pécel Városi Fúvószenekar*) igen-igen jó formában volt ezen az estén. A kellő hangsúlyt megteremtette az alapító karmester, saját művészetének vezényletével. (Már itt vastapsot hallottunk.)

rendezvénysorozata

A vezető karmester – komolyan véve a jubileumi gondolatokat – a zenekar nyolcvencéves történetének legjellemzőbb zeneszámainak „járlata fel” a hálás hallgatóknak. Megszólalt az 1992-ben tanult első zenedarab (Ismeretlen szerző: Basszus-polka), a könnyű indulók után először legyőzött komolyabb koncertmű (Brahms): Magyar táncok), a termet megtöltők által jól ismert népdalok jól sikerült feldolgozásait (Cser Gusztáv), nosztalgia-slágerek (pl.: A Duna hullámain) és minőségi könnyűzene.

Szép munka volt! A csapat tagjai koncertáltak, de saját jó hangzásukat szereplőgörcsök nélkül élvezve, nem fáradva szóra-koztattak.

A jó emlékek zeneikolai este részesei: az igen jó közönség; Kovács Ernőné igazgató és Bálint József műsorvezető, a Zeneiskola Fuvolaegyüttese és vezetőjük: Pethő Károly tanár; az Ifjúsági Szimfonikus Együttes és vezetője: Pethő Károly; a Klarinetyüttes és vezetője: Bálint József; a Zeneiskola Fívőzenekara és vezetői: Balázs András tanár-karmester, Ossó János tanár, alapító karmester, zeneszerző.

Bálint József

2000. október 3.

Johann Sebastian Bachról tartott nagyszéri előadást követően hű figyelemmel, melyet Földes Imre zenei történész, zeneszerző tartott. Igazi megízeltetésnek éreztük, hogy a zenekadémiai tanár elfogadta meghívásunkat. Örömmel nyugtáztuk, hogy ez a program is sokakat érdekelt, hiszen hangversenytermünk zsúfolásig megtelt. Az előadás során érintőlegesen bepillant-hattunk Bach kompozíciós technikáiba. Megismerkedhettünk családijával, meg tudhattuk, hogy gyermekei közül nem egy, saját korának híres komponistája volt, s hogy manapság egyre nagyobb figyelem és érdeklődés fordul feléjük. Diákepek segítségével bejárhattuk azokat a városokat, melyekben Bach megfordult, dolgozott élete során.

A képeket szemlélve szinte éreztük ezeken a patinás városoknak levegőjét. Megilletődve néztük a zeneőrís piciny ország-ját, érzékenyültünk a lipcsei Tamás tem-pomban lévő sírról készült foto láttán.

A feltett kérdések után együtt találghat-hattuk, hogyan szemlélte Bach a zene eszközeivel passzív szereplőinek cseleke-deteit, jellemvonásait.

Előadónk óriási felkészültségével, szug-gesztív ényegiségével egy pillanatra sem engedte figyelmünket lankadni, gondolatainkat elkalandozni. Gesztusai, tréfiái, jelzői felejthetetlenek maradtak.

Földes tanár úrnak köszönhetően úgy éreztük, a teremben ülők között eltűnnek a korlátolyok különbségei. Az előadást élvezte kisgyermek, felnőtt, idős egyaránt.

A gyermekekkel is tökéletes kontaktust teremtett az előadó, egyenrangú partner-ként elfogadva őket. Ez az este mindnyá-nyunk számára sok új, eddig ismeretlen információval is szolgált, s nem utolsó sorban – 1 tanár úrnak köszönhetően – a napi gondokat feledtető, kétórányi felhő-len kikapcsolódást nyújtott.

Mirák József

2000. október 4.

Szerdán, október 4-én este egy igazi re-neszánsz városba varázsolt minket Scherer Beatrix, a Pécsi Tudományegyetem Művé-szeti Karának adjunktusa. Elmesélte nekünk, hogy hogyan éltek és dolgoztak a XIV.-XVI. századi főurak, parasztok. Hogyan inepeltek rádió, TV és videó berendezések nélkül – mert megadták ám a módját az ünneplésnek! Volt ott szem-izom, öltöztetés, zene, tánc, tekerőlant, dob, furulyák, violák... Volt díszes, ünne-pi öltözete is az udvari embereknek, melyből egyet élőben is láthattunk az előadó jóvoltából! Megtudtuk, hogy mit tanultak az urak, mit a hölgyek a főúri udvarokban.

Az urakata a vívás, lovaglás, harci játékok, vadászat mesterségére, a hölgyeket a ház-tartás vezetésére vagy hímszere oktatják. A zenélés az urak és a hölgyek körében egy-aránt divatos volt, hisz „a zene nemcsak ékességé, de szükséges kelléke az udvari embernek”. (Castilione) A reneszánsz kor-ban a zesélésnek „gyakorlati haszna” is volt, hisz nemcsak hallgatták a zenét, ha-nem táncoltak is rá. Megismerkedhettünk az est folyamán néhány reneszánsz tánc-léppel, de nem csupán elméletben, hanem a gyakorlatban is! Kört alakítottunk mi is, mint fél ívvezreddel ezelőt tették a főúri udvarokban vagy parasztlakodalmakon, s valószínű belemegedtünk a korabeli társ-tásztáncba. Aprók és felnőttek együtt pró-bálgatták, tanulgatták a tánclépéseket a táncteremek átrendezett hangversenyter-mében. Teljesen befelekedtünk a rene-szánsz víjalomba. Mikor véget ért a tánc-mulatság, meglepődve láttuk, hogy ismét a XX. században vagyunk: kint nem áll meg az élet. Autók jöttek, mentek, telefonok csörögtek, repülők szeltek az eget, mint ahogy az előadás előtt tették. De nekünk megújulás volt egy kis időre a zene és a tánc segítségével a múltba, az „újzsidületés” korába visszarepülni és örülni egymásnak, örülni az életnek.

Rigóné Faragó Zsuzsanna

2000. október 5.

A közönség érkezésekor érződik, hogy sze-retettel izgulunk a részvevőért. A nyolc zenei pályára készülő fiatalból hárman más elfoglaltság miatt nem jöhettek el. Akiik bemutatkoztak: Rajcsinóc Eduárd – ének, Pálmai Zsuzsanna – ének, Rátónyi

Pál – zongora, Fábán Tímea – fuvola, Kolláth András – klarinét.

Változatos, hangulatos program állt össze a szereplők műsorválasztása nyomán. Mind-nyájan kétszer léptek színpadra, a hálás közönség pedig lelkes tapsal jutalmazta játékkukat, mintegy ösztönözve őket a to-vábbi munkára. Biztosan érezték a „haza-i pálya” szeretetteljes előnyét, háttérét.

Kedves színlátója volt az esnek, amikor a szülőket is tapsal köszönthették az eddigi áldozatos segítségükért.

A fősókolások magabiztos, technikailag és zeneileg egyaránt igényes műsorzámai u-tán mindenki – az itteni zeneiskolások is – még odaadóbb munkára saánták el ma-gukat.

A volt tanárok: Kovács Ernőné fuvola-, Bálint József klarinét-, Berecz Beáta ének-, Rusznákné Kontra Ida és Kovács Judit szolféztanár kollégáink idékes alapozó munkája gyümölcsözőn látszódik.

Az est szereplőinek további sikeres éveket kívánunk szép élményekkel, amibeh – reméljük – már ez a nap is hozzájárulhatott.

Várdányi Egri Anna

2000. október 6.

Október 6-án a Magyar Rádó a 7999. „Ki nyer ma?” műsört Pécelről, a Zeneis-kolából közvetítette. A hangversenyterem zsúfolásig tele volt kíváncsi szurkolókkal, akik a környező iskolákból érkeztek. Az alkalomhoz hűen feltett első kérdést, az aradi vértanúk kivégzésére komponált Liszt Ferenc: Temetés c. művét Mikolcz Gyula 6. o. tanuló találta ki. A második kér-désre, Bach: III. Brandenburgi versenye-re a jó választ Varga Veronika 6. o. tanuló adta meg. A harmadik kérdésre a feladványt, Kodály: Háry Jánosát MargitIsván szintén 6. o. tanuló fejtette meg. A negyedik kér-désre Kovács Larión 7. o. tanuló választott. Megfejtette: Mozart: Varázsfuvola. Az ötöd-ik, egyben utolsó kérdésre, Beethoven VII. szimfóniájára a választ Erdős Márton 6. o. tanuló adta meg. A válaszokból mind a péceli Zeneiskola növendékei voltak. Büszkék vagyunk rájuk! Köszönjük a játékos kedvet és a megfejtéseket. Nem kevésbé köszönjük a szonozsós Édes csokrázdra erre az alkalomra készített ajándé-ka, a kottafajlekkal díszített gyönyörű tortát is, amelyet a nyertesek szétosztottak egymás között az izgalmas játék után.

Rigóné Faragó Zsuzsanna

2000. október 7.

Október 7-én a többszörös világversen-y-győztes zongora- és orgonafűvész, Király Csaba hangversenyét hallhattuk. A péceli-ek méltán büszkék a fiatal művészre, hiszen világhírű pályafutását a Péceli Állami Ze-neiskola tanáráként kezdte, és azóta is min-den évben eljön kis városunkba, hogy szívből jövő játékaival gyönyörködtes-sen minket.

A koncert első felében a millenniumi előforduló alkalmából Liszt-műveket adott elő: Erdőszónás, Balcsillagzat, Szürke

felhők, a Villa d'Este szökőkútjai. A koncert második felében a zeneiskola legfiatalabb – előző este érkezett – „családján”, a kétnanuális orgonán folytatta a csodálatos hangversenyt. Bach: C-moll trioszonáta, Esz-dúr trioszonáta első tétele, Vivaldi: A-moll hegedűverseny Bach orgona-

átiratában, C. Franck: H-moll prelúdium, fűga és variáció. Záró számként pedig a Himnusz témájára improvizált. A közönség egyre forróbb hangulatban hallgatta az új orgona gyönyörű és változatos hangszíneit, és Király Csaba is egyre nagyobb lelkesedéssel muzsikált.

Nagy bizottsággal és virtuozitással játszott mindkét hangszeren. Előadásából Bach és az orgona iránti alázat és tisztelet áradt. Felejthetetlen élménnyel gazdagított mindannyiunkat, akik részt vettünk ezen a nem mindennapi hangversenyen

Hollóné Kovács Márta

A Harmonia Alapítvány és a Zeneiskola nevében köszönetet mondunk azoknak, akik felajánlásukkal hozzájárultak az orgona megvásárlásához

Pécel Város Önkormányzata	500.000 Ft	Dr. Horváth Mária	10.000 Ft
Baptista Gyülekezet, Pécel	50.000 Ft	Koricsánászy Attila	10.000 Ft
E.P.K. KÁRMEL Gyülekezet, Pécel	50.000 Ft	Papp Ignácné	10.000 Ft
Evangélikus Egyház, Pécel	50.000 Ft	RU-PÉ Kft.	10.000 Ft
H.N. Adventista Egyház, Pécel	50.000 Ft	Dékány Margit	5.200 Ft
Református Egyház, Pécel	50.000 Ft	Rácz Anikó	5.100 Ft
Ács József	50.000 Ft	Ács Józsefné	5.000 Ft
FMH BF: Vidó Imre	40.000 Ft	Berkes András	5.000 Ft
Biró Attila	20.000 Ft	Bobály Vilmos	5.000 Ft
Gerzsenyi család	20.000 Ft	Galczik Lajosné	5.000 Ft
KERKÖNYV Kft. Bóka család	20.000 Ft	Molnár Győző	5.000 Ft
Kis Péterné	20.000 Ft	Orosz Ferenc	5.000 Ft
Papp László	20.000 Ft	Dr. Sági László	5.000 Ft
SÜKI Kft. Pécel	20.000 Ft	TRAVILL BT.	5.000 Ft
KÉT Kft. Pécel	15.000 Ft	Veres Ferenc	5.000 Ft
TRITON TELECOM M.	12.000 Ft	MARGIT FOTÓ	3.000 Ft
Mészáros István	11.000 Ft	Bisján Imre	2.000 Ft
BÉBAX Kft.	10.000 Ft	Hidvéghy János	2.000 Ft
Durkóné Varga Pálma	10.000 Ft	Borbély Jánosné	1.000 Ft
Hegely Margit	10.000 Ft	Kállai Józsefné	1.000 Ft

Pitti Katalin operaénekesnő

A nyár legszebb élményét szeretném az ESE Híradó olvasói részére elmesélni. 2000. augusztus 27-én, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel a balatonszemesi református kápolna előtti park padsoaraiban ülve hallgattuk a misét. El kell mondanom, hogy maga a kápolna olyan kicsiny, hogy az oltáron kívül csak az asztalra felállított mikrofonon keresztül cselebrálta a misét a kinti hallgatóság részére, akik áhitattal hallgatták a madárécsereg zenei aláfestésével.

Balatonszemesről kirándultunk Balatonszárszóra, ahol nem akartam hinni a szememnek. Óles plakátokon hirdették az esti nagy esemény színhelyét Pitti Katalin operaénekesnő és Virágh András orgonaművész hangversenyét a balatonszárszói református templomban tartják este 19 órai kezdettel. Nagy boldogság volt számomra, hogy Pitti Katikával ismét találkozhatok. Így már 6 óra után barátainommal a templom előtti tereen várakoztunk.

Az orgonaművész Virágh Andrásnak időre volt szüksége, hogy az orgonát behangolja, így csak az idő múlására vártunk. Dobogott a szívem, amikor az első sorban ülve megláttam belőlem Katikát a templomi padsorok között. Ugyanolyan kisugárzással, mint ahogy már tőle megszoktuk.

hangversenye Balatonszárszón

Templom áhitattal, teljesen átszellemülve ültünk, de minden egyes mű elhangzása után vastappsal köszönte meg a hálás közönség. Fantasztikusan gyönyörű este volt. Végezetül bájos mosolyával megköszönte a szívélyes fogadtatást és több kedves barátja láttán még egy ráadást adott.

Természetesen „véletlenül” nálam volt a kicsinyke fényképezőgépem és megpróbáltam készíteni jó képeket. Sajnos csak

emléképekknek jők, mert fény hiányában is a Pitti Katika szép fekete ruhájában sötét tónusúak lettek szerény képeim. Azt azonban, amit hallottunk az újra csodálatos melegséggel öntötte el mindenki szívét, lelkét.

Végezetül egy közös fotóra azért sor került a balatonszárszói református templom bejárata előtt.

2000. augusztus 28-án

Papp Ignácné Balla Mária

A letelepítési kénszerintézkedések:
1769. Mária Terézia rendelkezései:
- cigányok összeírása,
- jobbgygyi nevelése földhözjuttatással,
- szankcionálás a putrik felégetésével,
- ruházkodási szokások szankciói,
- a cigányok lótarításának megtiltása.
1783. II. József rendelkezései:
- a cigányházasságok korlátozása,
- koldulás megtiltása,
- gyermekek kénszer-eltvétele,
- a vándorlás szankcionálása,
- a cigány nyelv használatának szankcionálása (24 pálcitással).

II. József rendelkezése 59 pontban foglalja össze a szankciókat, a megyék igazgatási feladatait a cigányok letelepedése és beilleszkedése céljából.

A rendelkezések végrehajtása során nem alkalmaztak különbséget a „rendbontó” és a már beilleszkedett cigányok között, általános cigányrendszabályozás kezdődött meg. Kegyetlenségeit a cigányok nem tudták leírni.

A cigányrendcsinálás végrehajtásának alapja a cigányoknak a magyarországi népességétől eltérő rasszjegyei voltak, nem társadalmi helyzetük vagy emberi magatartásuk. Az irántuk fölizó előítélet alapja faji jellegzetes volt. Sajnos, ez ma is élő jelenség. Hogyan születnek az előítéletek egy társadalomban?

A társadalmi különbözőségekre, a másságokra, a közösségi normától való eltérő magatartásokra vagy jelenségekre hajlamosak vagyunk felszínes bélyegeket ragasztani. Az előítéletek képzéséről szól az emberek, a társadalmak, nemzetek történelme. A „hetediziglen” való ítélkezést, az „Irmagya se maradjon” büntetést nem csak nyelvi kultúránk, hanem tudatunk is őrzi. A „kiirtani” eróparancsra a XX. század szolgáltatással válaszolt. Lenne hát miből tanulnunk, mégis kicmeljük felteiként: cigány, zaidó, néger, kínai. A könnyen kimondott ítélteiből nemzetpolitikusok tudtak világháborút manipulálni, mert kérem csak egy lépés van az eltérő rasszjeggyű emberek csoportok és a különböző nemzetek mássága között.

Ezt az egy lépést ma is, körülöttünk Európában megteszik. Előítéletek zsfítésből öntjük újra Dél-Kelet Európát. Népek keresik országukat? Nemzeté akarunk válni? A magyar nép 1000 éves nemzet tudatának ünnepele 2000 év tüzijátékos vigassága. Nemzetünk a több mint 500 éve velünk élő cigány nemzetiségű emberek, az itt élő románok, németek, szlovákok, szerbek, tótok... is jelentek.

Országunkban 600 ezer cigány nemzetiségű polgár él. A cigány polgárok jövőképe Magyarország kell, hogy legyen. Ha mégsem az, a világsajtó cikkeket ír, és évekre elhúzódnak tőlünk Európa.

A társadalmi újraelosztás sokféle gondoskodást nyújt a polgároknak. A szociális újraelosztásban a rászorultsági elv érvényesül. Azt gondoljuk tehát, hogy sok segítyt kapnak a cigányok? Nézzük meg a szociális újraelosztás 2000. évi nemzet-gazdasági

költségvetési terv számait.

Részlet a Magyar Közlöny 2000. évi költségvetésének funkcionális mérlegéből:	milliárd Ft
Funkciók:	
Iskolai előkészítés és alapfokú oktatás	184,8
Középfokú oktatás	38,3
Felsőfokú oktatás	211,2
Egyéb oktatás	78,3
Sport, szabadidős tevékenység	18,3
Kulturális tevékenység és szolgáltatás	60,8
Nyugellátások	163,8
Munkanélküli ellátások	41,3
Családi pótlók és gyermekokrok járó juttatás	228,5
Egyéb szociális támogatások	96,5
Ebből pénzbeli és természetbeni ellátás települési önkormányzatoknak	41,4
Szociális és jóléti intézményi szolgáltatás	39,9
Kiadási főösszeg:	3.788,3 milliárd forint

Mit ützenek ezek a számok?

Cigánygyerekek közül bölcsődébe, óvodába nem sokan kerülnek, legfeljebb a kötelező iskolaelektésztöben részesülnek a nagy társadalmi újraelosztás ellátásából. Az un. kisegítő iskolák, amelyekben 60-90 %-ban cigány nemzetiségűek a tanulók, nem előiskolái a közép- és felsőoktatási intézményeknek.

A nyugdíj jogosultságot szerzett állampolgárok között kevés a cigány, mert ők korán halnak. A cigányok születéskor várható életerok több mint 10 évvel kevesebb, mint Magyarország nem cigány nemzetiségű polgárai. A munkanélküli ellátásokból egyre kevesebb cigány nemzetiségű részesül, mivel az elmúlt években kevés munkahely keresett cigány munkavállalót. Persze az anyagi jövedelem és nem rászorultság jogán elosztott családi pótlékból a cigány

családok is részesülnek. Van is sok olyan cigány család, ahol a csecsenők a család-fenntartók. Az előítéletek mögött a szociális, a kulturális, az oktatási nyomor egymással szorosan összefüggő szálaliból szövődik a kerítés, amelyben pogárlként szülni és születni kellene. Hogyan lehetne?

Az erre a kérdésre adott válaszok sokféleképpen és a távolságtól függnek. Aki a szociális követelményeknek meg sem felelő telepek mellett lakik, aki a kisegítő iskola pedagógusa, vagy a Polgármesteri Ilyvatat szociális előadója, börtönigazgató, az üzleti egyetem hallgatója, bankár vagy menedzser, mind-mind más választ adna.

Vajon a cigányok magukat rekesztik ki a társadalmi juttatásokból?

A demokrácia intézményrendszere köz-költségen működik. Központi, területi és szakintézmények sokasága szolgálja igazgatásban, ellátásban és végrehajtásban a polgárok mindennapi életét.

Az amerikai filmekben a vezető nyomozó, az iskolaigazgató vagy a bírú szerepét sok esetben szines bírú játssza. Valószínű, hogy az amerikai társadalmi vezetése tanult a saját történelmeiből.

Magyarországon a TV cigányféléóráinak műsorai, dokumentumfilmjei az érdekes-kegrelről szólnak. A TV előtt ülők átkapcsolhatnak, csodálkozhatnak, felháborodhatnak a nézők, de egyet nem kell, hogy érezzene: az egyéni felelősségből táplálkozó társadalmi eszelekvés szükségességét.

A cigányok közöttünk élnek, velünk együtt 500 éve. Országunk népességének ma 6 %-a cigány, 30 év múlva 10 %-t lesz. Ez csak közzététele a demográfiai jóslatoknak.

Némethy Mária

Újságíró 1x1

Harmaidik 1x1

Interjúkészítés nem egyszerűen kérdez-felelek

Most igazán könnyen van minden kedves Olvasó, aki írós is, hisz újságunkban több interjút olvashat, amelyek mindjárt gyakorlati példának is kiválóak. Lehet tehát szervezgetni...

Egy interjú során aköz sikerülhet rosszul, de majdnem biztos, hogy nem sikerül, ha a riporter felkészületlen. Ugyanis interjúadaskor beszélgetőpartnerünk joggal feltételezi, hogy a lehető legteljesebb háttérinformációval rendelkezünk.

A riportert mindenekelőtt olvasson el minden rendelkezésre álló anyagot, amelyet a meginterjúvalandó személyről már közzétettek. Jóljártos olyanoktól is információkat beszerezni, akik ismerik az interjúalanyt. Ezek után összeállítjuk a kérdéseinket. A legfontosabbakat vessük a memóriánkba, ha készül az interjú, a lista azért jó, ha kéznél van, ha netán cserbenhagy az emlékeztünk, legyen mihez nyúlni. Am ez nem azt jelenti, hogy mindig e lista alapján folyik a beszélgetés. Menet közben taktikát változtathatunk, mert kiderülhet, hogy sokkal érdekesebb a téma, mint azt korábban elképzeljük. Személyes találkozással sokkal jobb interjú készíteni, mint telefonon. Fontos, hogy a riportert tartsa kézben a beszélgetést, kérdéseinkkel terejük partnerünket a lényeg felé.

Gyakorlott interjúalanyok igyekeznek azt a látszatot kelteni, hogy válaszolnak a kérdésekre, holott valójában nem mondanak semmi lényegeset. Ők a semmitmondós

nagy mesterei. Ilyenkor át kell fogalmazni a kérdést, és ha úgy sem sikerül érdemi választ kicsikarni, akkor kerek-perec meg kell mondani a beszélgetőpartnernek, hogy ki-tért a válaszadás elől.

Bármennyire is nagyonó riportertnek érezzük magunkat, néhány hangulatoldó megjegyzéssel, kedvező benyomást kelte nyissuk meg a beszélgetést. Biztosnak kell abban lennünk, hogy a másik nevét korrekten ejtjük ki. Meg kell már a beszélgetés elején tallnunk a kulcsot ahhoz, hogy partnerünk megnyíljon.

Ötletek interjúkészítéshez:

– Rövidre fogott, néhány kellemes mondat után ajánlatos a könnyű vagy kevésbé vitás kérdésekkal kezdeni, és csak az interjú végére hagyni a kényes kérdéseket.

– Kezdetnek jó egy vagy két olyan kérdést feltenni, amire úgyis tudjuk a választ. Ezek hozzásegítenek ahhoz, hogy partnerünk szavahibőségéről meggyőződjünk.

– A válaszok mellett jegyezzük fel a benyomásainkat az interjúalany viselkedéséről, öltözködéséről, környezetéről, ezek segíthetnek, hogy az olvasónak az interjú színhelyét és magát az alanyt is bemutatassuk.

– Biztosnak kell abban lennünk, hogy valamennyi választ megértettük. Kétey esetén kérjünk magyarázatot, hogy kérdezzünk rá, hogy helyesen értettük-e amit mondott.

– Lehetőleg nyitott kérdéseket tegyünk fel, amelyekre egyszerű igennel vagy nemmel lehet válaszolni.

– Várjuk ki a kedvező pillanatot, amikor a miérte vagy a hogyanra is rákérdezhetünk. Megkérdezhettük, hogyan érezte magát ab-

ban a pillanatban, ismét ugyanarra az elhatározásra jutna-e. Az ilyen jellegű kérdések segítenek minél többet megtudni az interjúalanyról.

– A miért és a hogyan kérdéseknek is megvan a sajátos technikájuk. Megkérdezhettük: Mi lepte meg Önt legjobban, amikor ez és ez történt?

– Biztassuk a riportalanyt hogy meséljen történeteket magáról! Mi volt a legnehezebb esete XY-nal?

– Mindig úgy kell kérdezzünk, hogy feltételezzük, biztosan választ kapunk. Soha ne kérjük: Kommentálná?

– Ha beszélgetőpartnerünk megkerüli a választ, újráfogalmazva ismételjük meg a kérdést, lehetőleg egy kicsit később.

– Hozzuk tudomására partnerünknek, hogy tájékozódunk felé. Tegyük fel ilyen kérdést, hogy XY így és így vélekedik Önről. Mit szél ehhez?

– Használjunk hatáshiúneket, melyeket követően olyanokat is elmondhat beszélgetőpartnerünk, amire nem is számítottunk. A trükk csak annyit, hogy csendben ki kell várni.

– A befejezéshez közeledve tegyük fel a legnehezebb kérdéseket.

– Folytatni kell a beszélgetést azután is, hogy bezártuk a jegyzetömb, vagy kikapcsoltuk a magnetofont. Ilyenkor a legkényesebb öszinte válaszokat kapni.

– Végül illik megköszönni riportalanyunknak, hogy időt szakított a beszélgetésre. Nyitva kell hagyni a lehetőséget, hogy tovább kérdezzünk, esetleg telefonon, ha úgy érezzük, hogy valami hiányzik az interjúból. A lehető legjobb hangulatban búcsúzzunk, hiszen máskor is szükségünk lehet interjúalanyunkra, mint hírforrásra. Ha látni kívánja megjelenés előtt vagy után be beszélgetőpartnerünk a cikket, mutassuk meg vagy küldjük el neki.

Durkó Sándor László

Gedeon napi ünnepség

Október tizenharmadika, péntek, napfényes őszi délután.

A névnap ünnepséget Ráday Gedeon emlékére és tiszteletére a Műemlékek Állami Gondnoksága szervezte. Csányi Éva igazgató asszony kedves megnyitja után Szabó András irodalomtörténésznek, a Károli Gáspár Református Egyetem tanárának előadása következett Ráday gróf és Zrínyi Miklós: A szigeti vészedelem irodalmi múlt kapcsolatairól. Szabó András kitért még az ünneppel más irodalmi munkásságára és a kor publicisztikai mecénási tevékenységére.

Ehhez kapcsolódóan lépett fel a Musica Hungarica Együttes. Mintha külön nekünk rendelték volna, néhány percig a délután erős nap sugarai megtörték a kastély ablaküvegén és a kint lengedező magyar zászló színei a muzsikuskon visszaverődve láts-

zottak. A zenészek nagyon érdekes hangszeren játszottak: számomra beazonosíthatatlan ütő hangszeren, kobzon, lanton, törökspón, hólyagspón, különböző fuvalón. „Ezen szép ünnepségen békesen megfértek egymással a magyar, román, hadú táncok, a török dervishimnusz és a lengyel táncok zenéje” – jegyezte meg Csányi Éva.

A szünetben névnap pezsgős kocintás után egy budapesti iskolában, a tanuló fiatalok által készített tartalmas szendvicseket, pogácsákat, gusztusos tálalásban lehetett vásárolni. Nagyon finom volt.

Már esteledt, amikor a nagyteremben újra elfoglaltuk helyeinket az aranyozott korabeli székeken. A falakon lévő mész alól előkerült festmények szemlélték helyett most már Bugár Mészáros Károly, az Építészeti Múzeum igazgatója előadását hallgattuk a

Ráday kastély barokk enteriőrjének más magyar és európai vonatkozású hasonlóságairól. A színes diafilanckok segítségével megfoghatóbbá vált a barokk konyha és más helyiségek rendezetése, a festmények, bútorok szerepe.

Az estebe hajló délutáni ünnepséget fénypontját Faragó Laura szépen csengő éneke adta. Csokonai megzenésített verseit énekelte Kapi Horváth Ferenc zongorakísérelve. A közönség vastapsa után még hallhattunk tőle törökül és magyarul korabeli dalokat.

Véget ért a névnap ünnepsé. A kastély ablakaiban gyertyák világítottak. A több száz éves bútoroknak és festményeknek így pedig búcsút mondtunk, a szép élményeket pedig megtartjuk. Hamarosan újra meglátogatjuk őket.

Hamvasné Nagy Mária

Őszi gondolatok

„A bűn zsoldja halál; az Isten kegyelmi ajándéka pedig örök élet a mi Urunk Jézus Krisztusban.”
(Róm. 6:23.)

A civilizáció sok tekintetben elszakította az embert a természettől, s ezzel együtt a természetes életviteltől is. Gyakran csak programok, mesterségesen kialakított ritmusok és ritmusok hozzák mozgásba az embert (mert az élethez hozzá tartozik a mozgás). Mások csupán kirándul az ember „természetbe”, hogy gyönyörködjék a teremtet világ szép rendjében, hogy lélekben is megújulva térhesen vissza mindennapi túllongarizált életébe. A rohanás olyan, mint a malom: feltölti az életet, a felgyorsult, rohanó életformában valami után futunk, hogy megnyerjük az életet, megtaláljuk önmagunkat. Ehelyett elveszítjük azt. A hajszolt élet gyakran nem más, mint a halál előli menekülés. A legegyszerűsebb emberi tapasztalás: a halál elől nem lehet elfutni. Aki él, annak egyszer meg kell halnia. Nincs kivétel! Nekem is eljön az utolsó óráim.

Ősszel hervad a virág, lehullanak a fák levelei, kopasszá lesznek az ágak. Télre halottá lesz a táj. Már az őszi az ekt szuggálja. Petőfi-ben is a halál gondolatát idézi a körülötte

lévő megváltozott természet, az őszivé lett táj a „Szeptember végén” című gyönyörű versében. Az élet és a halál elválaszthatatlan. Mint a fész és az árnyék együvé tartoznak. Az élet is, a halál is közösségi ügy.

— Némethy Mária —

Üzenet Karácsonyországból

Almumban anyám üzenetét adta,
Karácsonyországból.
Ő ott él,
Mi földöntünk régen,
dolga nem volt velünk,
de ott az égben
kislélt várta,
Egy órával
hozzájuk ment el.
S hogy ez nekünk ne fájjon
földszült az égben,
s a születés győzött a halálban.
Ravatalán született egy élet.

Nem kérte a fájdalom, gyászát,
elküldte egy gyermek kacagását.
Azóta Karácsonyországban ő az anya.
Az árnyék
körülveszik, őléb vágyanak,
simogatásért versenyezve játszanak,
de ő mindüket sorbasimogatja,
sietven, mire eljön a halottak napja,
egy érintése Karácsonyországból,
a vele határos Almországban át
elérjen a földre.
Nekünk, testvéreink e nap egy az almunk.
Eszendő múlt esztendőre,
e simogatásért versenyezve játszanak.

Nem mindegy, hogy hogyan viszonyulunk egymáshoz. „oh, mondd! Ha éébb halok el, tegyemre könnyezve borítsa-e szemfedőlet.”

A temetés, mint végítztségadás az élők, a túlélők dolga. A kegyelet, az emlékezés is az élőké. A kegyelet tisztelt, megbecsülése az elhunytak, a személy egyed voltának és az élet egyszerűségének. Együtt a gyászoló alázata is a saját balandósága miatt. Az emlékezést jó, ha a szeretet segíti. Szeretettel emlékezni anyai, mint bocsánatot kérni mindazért, amit rosszul tettem vagy szóltam, s megbocsájtani, elfedezni mindazt, ami nekem fáj. A szeretet emlékezése a megbékélt szív csendje, az állandósult belső béke.

Ehhez idő kell. De nem az időgyógyít. Engedj utat az isteni szeretet reszező parancsának. Krisztus áldozatért van bocsánat! Bocsáss meg magadnak és a másoknak is gondolj Isten bocsánatára! Hajlani mulasztásoknak és sérelmeknek mi már nincs aktuálisuk, de szeretni ma is lehet. Elj halás szívvvel emlékezze a jóra, a szépre, és méris a szeretet örök forrásából. Isten a szeretet. Isten szeretete neked is elég, hogy ki ne apadjon a szíved. Sőt Isten szeretetében a reménység is újulhat az elhunytira nézve.

„Jézus Krisztus azért halt meg, és támadott fel, és elevenedett meg, hogy mind holtakon, mind élőkon uralkodjék.” (Róm. 14:9.) A megváltó kegyelemen bízva, és hittel megragadva a feltámadó erejét, van reménységünk mind előkre, mint holtakra nézve! Önmagunkra nézve is akár élünk, akár halunk Krisztus a bizodalunk. Oly szépek a gondosan nevelt és óvott kizantémok, melyek egy-egy szerető gondolat megtestesítői a felvirágozott természetben. Hogy hány napig virágoznak? Az időjárás függvénye. Egy hajnal fogy utón olyanná lesz az egész, mintha leforrázták volna. Esztétikailag megsemmisül a szép látvány, de a kegyelet és a szeretet emlékezetének őszintesége, értéke negrad. A mulandóságot sokszor a hervadó virág fejezi ki. Minden, ami emberi, mulandó, de mi a temetőben is az örökkévaló Isten szeretetében bízunk. Hisszük Krisztus feltámadását, és ezért örömmel énekejük hűsvéti örömteli éneket a régi zsolárdallamra: „Nincs már szívem félelmére nézni sírom fenekére, mert látom Jézus pódájából, mi lehet a holtak porából...”

Mivel mi az Élet Urában hiszünk, valljuk, hogy nem a halálé, hanem az életé az utolsó szó!

Orosz Ferenc – ny. református lelkipásztor

DR. ELISABETH FESSL DE ALEMANY VALLOMASA AZ ESE HIRADO 2000/S. SZAMABAN		ELŐ FORGOLT	JEL. DE TEREMEK: JERON KATNER	HEVES M. I. KÖZSEG RANTOTT LEVES	VALAGYI KÖLTÉSÉT	SZENTEN NE EZER KÖRNYÖRE	HELY HEVÉZ KÖRÖT	PROCESZ SZOR TAPUS ALMA FAJTA	FRANCO GÉNYÖZ MÁRKA
1.		PRIZNO DRAZY U VERŠOVŔH TEMÉN		FORGADÓ MA JELM PÓ ESZŐZŐ		EZÜST-FÉNYER PUNKT FEM FELÜZŐ			N
A HANGGÖR ÖZÖK HANGJA	2.	KÖR. HOLLAND USZAKÓ SÖTETENKA		OSTALNI MUNKADÖRŐI BELGARI VÁROS		HOVAD MA KÖZSEG VÁSZNTERES PÁNYTÖZŐ		FORGALOM BAH VÁNY SÉN MONDÓ	
TÖST SZÖNET									
SÉSZ			BETŐZ JELET VÉS KNEĐ			SZAPPAN MÁRKA		O. T. ELSŐKÖLŐ B EGYZŐ	
REJTÉL TÖK NEHET NEVELÉS						KÉTTŐRÖ DOKTORA FELE GYŐZLEM		REG. REGGALI FOGVA TÖVA	A RAKÓZS JELE GÖRMA FAJTA
		CZÉVE AOKA PÁNY				SZÖRÖV ZÖHÉLY KÖZÖKÉZ SÖNET			
KÖNYVED TÖZ PÓ LOTT IMET				NOMÉZ MATE-MATKUS PÉLUS	ZAFER VÁROS	HUSZTAL AUTOLEI OR RENÁRÁS		KÉPES TUD GÉZŐST	
				HEVÉZKÖRE SZÖZTET A TETELERE INDOLÓ				TERKIN TETES VÖRNETI EMŐS	
DRIH VETNAR VÁROS			MOPED SLOWPESZ BANK			GRAPPA MERT SZÖZEL A KÖZTES JELE			
		EGY MAREN KAL VÉZŐ A BÖR VÉZŐ JELE						KERŐTŐ A KÉR MERT JELE	
OSTRAN ES SZÖZÖK AUTOLEI									Z

Rejtvény

A rejtvényt Nagy Komél készítette. Októberi számunk megfejtése: „Aki repülni szeretne, azt ne küldjék le a bányába.”

Felhívás hűséges olvasóinknak

A Pécel ESE Híradó árát 2001. január 5-től növekvő kiadásaink, költségeink miatt kénytelenek vagyunk 128 Ft-ra emelni. Nem szeretnénk azonban hűséges olvasóink egyre gyarapodó táborát nagyobb kiadásokba kényszeríteni, ezért a 2000. december 20-ig beérkező előfizetéseket még a jelenlegi áron elfogadjuk. Bízunk benne, hogy a kényszer hozta lépésünket megértik, és döntésünket elfogadják: *a Szerkesztőbizottság*

Játékonyági est lesz a pécelli

Szivárvány óvodáért

Fellépő vendégek:
Baby Lady
Musica Di Monika
Csuka Mónika
Bíró Ica
D. Nagy Lajos

2000. december 2-án.

A részletes programot keresse a plakátokon.

Akar Ön részt venni a Pécel ESE Híradó szerkesztésében?

Minden hétfőn 17 órakor az ESE Teréz anya termében szerkesztőbizottsági megbeszélést tartunk. Az érdeklődőket szeretettel várjuk!

PÉCEL ESE Híradó

Van Önnek egy története?

Közelodik az év vége. Nemsokára készülődünk a decemberi ünnepekre. Mi is szeretnénk decemberi számunk hangulatának megfelelően alakítani. Ehhez kérjük az Önök segítségét. Várjuk decemberi ünnepeinkhez kapcsolódó írásait érdekes, feladásba merült népszokásokról, egy-egy érdekes, megható családi esemény felidézéséről.

Készítsük együtt az ESE Híradót!

Hirdessen Ön is a Pécel ESE Híradóban

Hirdetés felvétel: minden hónap 25-ig.

A lakossági hirdetéseket ingyenesen közöljük.

Vállalkozói hirdetések:	1 egész oldal	60.000 Ft + ÁFA
	fél oldal	30.000 Ft + ÁFA
	negyed oldal	15.000 Ft + ÁFA
	nyolcad oldal	7.500 Ft + ÁFA

Visszatérő hirdetőinknek 10-20% engedményt adunk!

Hirdetési szándékával kérjük, forduljon Bohácsné Vilmeke Ágneshez telefonon: 28-454-076, 28-454-077, személyesen, postai úton (2119 Pécel Pihenő u. 2.), vagy e-mail címen: ese@mail.digitel2002.hu

Apróhirdetés

Csak 1 napra!
Óriási könyvvásár!
November 6-án
szerdán 9.00-16.30-ig

Pécelen
a Szemere Pál Általános
Iskolában,
a Kossuth tér 7. sz. alatti.

Szenzációs engedmények!

Haromszintes családi ház eladó Pécelen a Jókai u. 66/a. alatt. Érdeklődni a helyszínen lehet.

1981-es évjáratú ŠKODA személygépkocsi eladó, 2001. februárig érvényes műszakkal. Érdeklődni lehet: 28453-535

Régi bútorokat, tállalókat keresek. Telefon: 28/45-22-51.

Fakivágás fáért. Tel: 28/452-850

Kézi szövő tanfolyamot végzett, gyakorlatlalt rendelkező szövőt felveszünk.

VÉDESE Kht. 2119 Pécel, Pihenő u. 2.
Telefon: 28-454-076

Díszpolgárvatás

Díszpolgárvatás volt 2000. október 22-én Pécelen a Káiván téren. Pécel új díszpolgárai:

Pohl Ferenc
tartalékos rohamtűzér főtörzsröster
Fáy Ferenc
költő (posztumusz)
Fáy István
irodalomár, újságíró
Halász Endre

Az ünnepi beszédet és a díszpolgári kitüntetőleveket Márkus János polgármester adta át.

A Pécel ESE Híradó megvásárolható az alábbi helyeken:

Rádai Pál Gimnázium, Szemere Pál Általános Iskola, Petőfi S. Általános Iskola, Fáy András Mg. Szakközépiskola, Szivárvány Óvoda, Gesztenyés Óvoda, Nyitnikék Óvoda, Pécel és Vidéke Takarékszövetkezet, Péceli Vízmű Kft., Maglódi úti Szőnyegbolt, ESE Jótékonybolt, Maglódi úti ABC, Petőfi utcai ABC, Ráday téri ABC, Sukoró ABC, Margit Foto-Video, Collier Óra-Ékszer, Rákóczi úti Baba-kelengye bolt, Pesti úti Garázsbolt, IBUSZ (vasútállomás), Pékség, Gazdabolt, Kutyaelődel bolt (Érszöböt sétány), Nádás Borozó, Judit Konyhafelzerelés, Felsősor úti Vegyesbolt, Mazsola játékbolt, Wessselényi úti ABC

Az újság megjelenését követő szombat délelőtt a Penny Market parkolója mellett keresse a Pécel ESE Híradót!

Az előzetesekhez a megjelenés napján hához visszkük!
Előzetes megrendelőt a 28-454 076 telefonon Debrey Csabánéknál munkaidőben.

Tisztelt péceli állampolgárok!

dr. Gémesi György a 4. sz. választókerület országgyűlési képviselője településünkön 2000. november-decemberében az alábbi időpontokban várja Önöket a

Pécel, Polgármesteri Hivatal fax-i helyiségében december 14-én (csütörtökön) 17.15 - 18.15 óráig.

Együttlalt tájékoztatom a tisztelt polgárokat, hogy a közbeszó időben munkatársam dr. Máthé Gizella áll az Önök segítségével: november 22-én (szerdán) 16.30-17.30 óráig.

Gödöllőn pedig minden hónap első szerdáján áll az országgyűlési képviselő az állampolgárok rendelkezésére: 2000. november 15-én 10-12 és 14-16.30 óráig, 2000. december 6-án a fenti időpontban.

Parlamenti látogatás változatlanul lehetséges **Márvány Miklós** parlamenti titkárnál

1. csoportos látogatás 2 hónappal korábban jelzendő

2. egyéni látogatás (4-5 fő, max. 10 fő) 2-3 nappal korábban jel-zendő az alábbi telefonszámokon: 06-20-933 3927, 441-5138/uzenetfax is.

Üdvözléssel:

dr. Gémesi György
országgyűlési képviselő

Szív küldi szolgálatunk üzenetei:

Eszterkém! A múlt szombaton ott leselkedtem a Csúnya híd akácfája mögött. Gáborral mentél a juhakolok és a régi szemételep felé. Nem is volt nálatok gombaszédő kosár! Különbön csak egy ványatag piruló özlábgombát találtam, olyan árva volt, mint én, mióta elhagytál. Mi van a Margittal? Már egy hete nem láttam. *Ákos, a bdnatos*

Közhasznúsági jelentés

A FÉNY-ESE Szociális Központ Alapítvány kiemlkdkedően közhasznú szervezet 1999. évi tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatai:

Bevételek:	eFt
Előző évi pénzmaradvány	654
Adományok	180
Pályázati támogatás	2.052
Költségvetési támogatás	893
SzJA 1%	14
Alaptevékenységi bevétel	750
Vállalkozási bevétel	200
Egyéb bevétel	410
Visszakapott kölcsön	2.350
Bevételek összesen:	7.503

Kiadások:	eFt
Bér- és bérjellegű kiadások	2.456
Kutatói ösztöndíjak, tanulmányok	1.517
Dologi kiadások	1.692
Karitatív alap	441
Pénzmaradvány 1999.	855
Egyéb	542
Kiadások összesen:	7.503
Méreg főösszeg:	7.105
Befektetett eszközök:	5.827
Saját tőke:	7.105

Köszönjük támogatóinknak, hogy adományaikkal segítették a rá-szorultak és az idősek élethelyzetének jobbításáért folyó munkánkat.

Közhasznúsági jelentésünk intézményünkben megtekinthető, illetve kéreder postán elküldjük.

Központi iroda: 2119 Pécel, Pihenő u. 2. Tel: 28-454-076

E-mail: ese@mail.digitel2002.hu

Bankszámlaszám: 65600113-15100058, Adószám: 18668748-113

Galériája

Karsai Zsigmond festményei

Tükröződés (farost, 50x60cm)

Péceli táj (farost, 60x80cm)

Burgonyás csendélet (olaj dekli, 50x70cm)

Nagy tűzek (farost, 60x80cm)

Párosok (olaj farost, 61x80cm)

Az 1996 júliusában-augusztusában várossá avatott településünkön – sok egyéb mellett – nincs állandó kiállító terem (persze hiányt szenvedünk az egészségügyi ellátás és az élet számos egyéb területén, a minimális szintű ellátottság terén is). Született korábban néhány, eleve elutasításra ítéltetett elképzelés: úgymint a rendőrség épületének egy szintje, vagy a Ráday Kastély melléképületének egy része vagy a Művelődési Ház északi frontján álló üres lakás faluműzeumkénti hasznosítása, de az anyagiaknál jobban, talán az akarat, a jó szándék hiányzott.

Ily módon, Karsai Zsigmond festményeit sem tekinthetik meg az érdeklődők. Az ország különböző részein évente átlagosan két önálló kiállítást szentelnek Zsiga bácsi művészetének. Pécelen az utóbbi esztendőben, két alkalommal voltak kiállítva képei. Egyszer 75. születésnapja tuján a művelődési házban, és egyszer a Szivárvány Óvodában (!), a nevelési program keretében.

Addig is, tekintsék meg szerény válogatásunkban Karsai Zsigmond néhány festményét.